

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bachelor Opleiding tot
Leraar Nederlandse Gebarentaal**
voltijd/deeltijd

**hbo-bacheloropleiding tot
Tolk Nederlandse Gebarentaal**
voltijd/deeltijd

Associate degree Schrijftolk
voltijd

**Hogeschool Utrecht/Instituut voor
Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D)**

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

**hbo-bachelor Opleiding tot
Leraar Nederlandse Gebarentaal**
voltijd/deeltijd

**hbo-bacheloropleiding tot
Tolk Nederlandse Gebarentaal**
voltijd/deeltijd

Associate degree Schrijftolk
voltijd

**Hogeschool Utrecht/Instituut voor
Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D)**

CROHO nr. 34104 en 80030

Hobéon Certificering

Datum

6 december 2013

Auditteam

Drs. W.G. van Raaijen

Dr. O.A. Crasborn

Drs. G.J. van Setten

M. Buts

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	5
3.	INLEIDING	9
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	31
6.	AANBEVELINGEN	33
BIJLAGE I	Scoretabel	35
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	37
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	39
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	43
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	47
BIJLAGE VI	Overzicht auditteam	49

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instelling heeft een goedkeuring onder voorwaarden.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	1. Ad Schrijftolk 2. B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT)/ bacheloropleiding tot Tolk NGT
registratienummer croho	1. Associate degree: 80030 2. Bachelor: 34104
domein/sector croho	Education
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	1. Associate degree 2. bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten (ec's)	1. 120 EC 2. 240 EC
afstudeerrichtingen	1. Schrijftolk 2. A. Leraar Nederlandse Gebarentaal B. Tolk Nederlandse Gebarentaal
onderwijsvorm ¹	competentiegericht
locatie	Utrecht
varianten	1. Voltijd 2. Voltijd en deeltijd
relevant lectoraat	Dovenstudies
datum audit / opleidingsbeoordeling	11 september 2013

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Basisgegevens **hbo-bacheloropleidingen leraar/tolk NGT**, voltijd en deeltijd²

Instream (aantal)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
▪ voltijd	118	129	138	98	66	89
▪ deeltijd	28	38	36	17	21	10
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012
▪ voltijd ³	20,3	23,0	16,0	20,3	22,2	
▪ deeltijd	30,8	6,3	38,5	16,7	28,6	
uit de hoofdfase				2006	2007	2008
▪ voltijd ⁴				45	44	51
▪ deeltijd				37	57	61
rendement (percentage)⁵				2006	2007	2008
▪ voltijd				52	50	36
▪ deeltijd				63	43	24
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd, deeltijd en ad			28 6		17,2 fte vast 2,2 fte tijdelijk	
opleidingsniveau docenten (percentage)⁶			Bachelor	Master	PhD.	
▪ Voltijd, deeltijd en ad			35,5%	56% 29,9% bezig	8,5% 2,9% bezig	
docent–student ratio⁷			1:23			
contacturen (aantal)⁸			1e jaar	2e jaar	3e jaar	4e jaar
▪ voltijd			13	13	13	10
▪ deeltijd			10	11	12	8

² Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

³ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁶ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁷ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁸ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

Basisgegevens **hbo-Associate degree-programma Schrijftolk**, voltijd

instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011	2012
▪ voltijd	26	21	17	20	10
rendement (percentage) ⁹		2007	2008	2009	2010
▪ voltijd		68	38	38	24
docenten (aantal + fte)	aantal		fte		
▪ voltijd	Zie bachelor		Zie bachelor		
docenten (niveau) ¹⁰	Master	Bachelor	PhD.		
▪ voltijd	Zie bachelor	Zie bachelor	Zie bachelor		
docent-student ratio ¹¹	Zie bachelor				
▪ voltijd	Zie bachelor				
contacturen (aantal) ¹²	1 ^e jaar	2 ^e jaar			
▪ voltijd	13	13			

⁹ Het aandeel van de Associate degree-studenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het diploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

¹⁰ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

¹¹ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

¹² Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D) van Hogeschool Utrecht biedt o.a. de bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) en het Associate degree programma Schrijftolk.

De tolk NGT en de schrijftolk zijn werkzaam in velerlei situaties waarin communicatie tussen horende mensen enerzijds en dove, ernstig slechthorende, doofblinde en/of plots-laafdove mensen anderzijds een rol speelt en waarbij door één of beide partijen een tolk NGT en/of stemtolk of een schrijftolk wordt gewenst. Een schrijftolk maakt daarbij gebruik van een speciaal toetsenbord (Veyboard of Velotype), aangesloten op een computer en eventueel een beamer, maar hij kan ook pen en papier gebruiken.

De leraar NGT is met name werkzaam in het doven- en slechthorenden onderwijs en in het volwassenenonderwijs. De leraar kan ook scholing geven aan (groepen) mensen die in hun werk te maken krijgen met doven/slechthorenden, zoals medisch personeel in een ziekenhuis. Naast NGT als eerste of tweede taal kan de leraar NGT ook Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) onderwijzen en informatie bieden over de maatschappelijke positie en de cultuur van doven.

Beoogde eindkwalificaties

- **bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - goed**
- **Associate degree Schrijftolk (voltijd) – goed**

De hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT en de Associate degree Schrijftolk hebben in nauw overleg met de beroepsverenigingen beroepsprofielen opgesteld. Op deze beroepsprofielen heeft de opleiding vervolgens de eindkwalificaties voor de uitstroomvarianten Leraar NGT en Tolk NGT en de eindkwalificaties voor de Schrijftolk gebaseerd.

Het auditteam heeft kennisgenomen van deze eindkwalificaties en is van oordeel dat deze voldoen aan het vereiste bachelorniveau respectievelijk Ad-niveau.

Het IGT&D houdt de eindkwalificaties actueel door o.a. regelmatig te overleggen met vertegenwoordigers van beroepsverenigingen zoals de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV), de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG) en de Vereniging Leraren Levende Talen (VLLT)–NGT en met andere overlegorganen over actuele ontwikkelingen in het nationale en internationale beroepenveld en over de eisen aan de kennis en vaardigheden van de leraar NGT, tolk NGT en schrijftolk.

Ook met internationale partners, waaronder het National Technical Institute for the Deaf (NTID) van Rochester Institute for Technology in de VS en met het internationale werkveld waaronder de European Federation of Sign Language Interpreters (EFSLI), heeft het IGT&D hierover regelmatig contact.

Het auditteam is van oordeel, dat het IGT&D met de goede partners in gesprek is.

Het auditteam is positief over de wijze waarop de opleiding de eindkwalificaties heeft opgesteld en het niveau van de eindkwalificaties en de aansluiting op het beroepenveld hebben geborgd.

Het auditteam is eveneens positief over het feit, dat het IGT&D recent heeft gewerkt aan de nadere uitwerking van de eindkwalificaties in verschillende niveaus, aan het opzetten van een kennisbasis voor de opleiding en het uitwerken van Europees Referentie Kader (ERK)-NGT-niveaus. Ook daarmee toont de opleiding aan nauw aan te sluiten bij de eisen vanuit het beroepenveld.

Het auditteam is op basis van bovenstaande van oordeel, dat zowel de bachelor als de Associate degree een 'goed' verdienen voor deze standaard. Met name het grote internationale netwerk waarin de opleiding haar eindkwalificaties actueel houdt, weegt zwaar mee in de totstandkoming van dit oordeel.

Onderwijsleeromgeving

- **bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende**
- **Associate degree Schrijftolk (voltijd) - voldoende**

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding wordt verzorgd door een sterk inhoudelijk gericht team. De docenten zijn vakbekwaam en tonen een grote gedrevenheid. Met elkaar zorgen de docenten voor een samenhangend programma met een voor zowel de bachelor als de Associate degree generiek deel en daarnaast met een specifiek deel voor de Associate degree en de twee uitstroomvarianten bacheloropleiding afzonderlijk. Dit programma stelt de studenten voldoende in staat de vereiste competenties te verwerven.

Binnen de generieke onderdelen kunnen de studenten hun kennis, vaardigheden en (beroeps)attitude met betrekking tot NGT, Dovenstudies, Taalkunde en Sociaal Bewustzijn, ontwikkelen. Met de zogenaamde 'onderdompelingsweken' zorgt de opleiding er goed voor dat studenten zo snel mogelijk vertrouwd raken met de Nederlandse Gebarentaal. Het auditteam beveelt de opleiding wel aan structureel aandacht te besteden aan de regionale varianten binnen NGT en ook het lexicon van deze varianten in de lessen aan te bieden.

In de specifieke onderdelen van het programma biedt de opleiding de studenten voldoende mogelijkheden om zowel binnenschools als buitenschools hun beroepsvaardigheden als leraar respectievelijk als tolk of schrijftolk te ontwikkelen. Dit gebeurt voor de schrijftolk en tolk NGT o.a. tijdens de praktijknabije situaties waarbij zij moeten tolken voor dove gasten die zijn uitgenodigd op het instituut.

Buitenschools doen de studenten ervaring op tijdens de stages.

Het is belangrijk dat het IGT&D actief werkt aan het garanderen van voldoende stageplaatsen voor met name de tolken NGT, zodat zij de benodigde 'vlieguren' kunnen maken.

Met de aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en het laten uitvoeren van praktijkgericht onderzoek in de bacheloropleiding en met het opstellen van de ERK-NGT niveaus en het invoeren van NGT-assessments om nauwkeuriger het niveau te bepalen van de bachelor en Associate degree studenten, heeft het IGT&D belangrijke verbeterstappen genomen. De leidende rol die de lector speelt binnen dit geheel is van grote waarde voor de opleiding.

Het auditteam onderstreept het belang van het meer aanbieden van een internationaal perspectief aan de studenten én de docenten en de uitbreiding van hun internationale kennis en vaardigheden in het domein Dovenstudies.

De balans in het programma voor de deeltijdstudenten vraagt nog om aandacht, zo is het auditteam gebleken. Deeltijdstudenten, die met minder contacttijd hetzelfde programma als de voltijdstudenten moeten doorlopen, zouden graag meer contacturen willen voor het oefenen van NGT-vaardigheden en minder tijd willen besteden aan bijvoorbeeld opdrachten voor Studievaardigheden & Beroepsvoorbereiding (STB).

De state-of-the art voorzieningen zoals het talenpracticum, de opnamestudio, de DVD's met lesmateriaal en opdrachten en de feedbacksoftware maken het mogelijk, dat de studenten veel gelegenheid krijgen hun taal- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen.

Het auditteam acht het van belang dat het IGT&D de verhouding tussen het aantal dove en horende medewerkers goed blijft monitoren. Het is essentieel dat de opleiding voor de opzet en inhoud van de programma's veel gebruik maken van het 'moedertaalgevoel' voor NGT van dove collega's en van hun kennis over en ervaring met NGT en het werkveld waarvoor de studenten worden opgeleid.

Zoals uit bovenstaande blijkt zijn veel aspecten van de onderwijsleeromgeving ruimschoots voldoende of zelfs goed. Maar het auditteam ziet ook nog mogelijkheden voor verbeteringen.

Daarmee moet de opleiding nu aan de slag. Dat maakt dat het auditteam een ruime 'voldoende' voor standaard 2 voor zowel de bacheloropleiding als de Associate degree het meest op zijn plaats acht.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties:

- **bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende**
- **Associate degree Schrijftolk (voltijd) - voldoende**

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding veel aandacht besteedt aan het verbeteren en borgen van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

Het auditteam verwacht dat met de invoering van de competentiekaarten met gedragsindicatoren op drie niveaus, het toetsen en beoordelen nog verder zal verbeteren en transparanter zal worden.

De opleiding gebruikt een adequate mix van toetsen. Mooie voorbeelden van toetsen acht het auditteam de zogenaamde 'life-toetsen' en de praktijktoetsen in het talenpracticum. In de 'life-toetsen' kunnen de studenten Schrijftolk en Tolk NGT aantonen in hoeverre zij beschikken over de vereiste tolkvaardigheden en de vereiste beroepsattitude. De studenten Leraar NGT kunnen via de 'life-toetsen' hun vaardigheden in het doceren van NGT of NmG aantonen.

In de praktijktoetsen die zij moeten uitvoeren voor de camera kunnen de studenten Schrijftolk, Leraar NGT en Tolk NGT ondermeer goed hun beheersing van de NGT aantonen.

Het auditteam verwacht veel van de NGT-assessments die de opleiding met ingang van 2013-2014 gaan afnemen voor het bepalen van het ERK-NGT niveau van elke student.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig het vier-ogenprincipe hanteert, zowel bij het opstellen van de toetsen als bij het beoordelen. Dat de opleiding de uitvoering van de opdrachten filmt, zodat ook een tweede beoordelaar er desgewenst naar kan kijken, acht het auditteam zorgvuldig.

De examencommissie en de InstituutsExpertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB) spelen een belangrijke rol in het borgen van de kwaliteit van de opleiding respectievelijk de kwaliteit van de toetsing en het beoordelen. Zo screent de IETB alle tentamens voordat deze bij de studenten worden afgenomen en screent de expertgroep eenmaal per twee jaar de kwaliteit van de toetsen nadat deze zijn ingevoerd. Het gesprek met de docenten over de beoordelingskaders van verschillende toetsen staat hoog op de agenda.

Gerealiseerd niveau Leraar/Tolk NGT:

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en Persoonlijke Leeragenda's (PLA's) van de leraren en tolken NGT voldoende het benodigde hbo-bachelor eindniveau reflecteren. De afgestudeerden hebben daarin aangetoond dat zij een goede basis hebben als startende beroepsbeoefenaar.

Met het invoeren van de nieuwe afstudeerprocedure in 2013-2014, zal nog een meer stellige uitspraak gedaan kunnen worden over het realiseren van alle eindkwalificaties.

Het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerde tolken en leraren NGT, gezien de beschikbare vier jaar studieduur. Dat tolkstudenten idealiter NGT op een hoger niveau moeten beheersen voor zij het werkveld betreden, lijkt een door veel partijen gedeeld gevoel te zijn.

Studenten Leraar NGT vinden regelmatig direct na afstuderen werk als leraar en tolken kunnen zich direct inschrijven in het kwaliteitsborgende Register Tolken Gebarentaal.

Gerealiseerd niveau Schrijftolk:

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en de PLA's van de schrijftolken het niveau van de Associate degree voldoende reflecteren. De afgestudeerden hebben aangetoond dat zij een goede basis hebben als startend schrijftolk.

Het werkveld is ook tevreden over het niveau van de afgestudeerde schrijftolken. Ook schrijftolken kunnen zich direct inschrijven in het kwaliteitsborgende Register Tolken Gebarentaal.

Het auditteam beoordeelt zowel het toetsen en beoordelen als het gerealiseerd als 'voldoende' en komt daarom tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3 voor zowel de bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT als de Associate degree Schrijftolk.

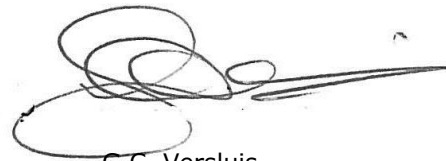
Algemene conclusie:

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel, dat zowel de hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) als de Associate degree Schrijftolk als algemeen eindoordeel een 'voldoende' verdienen.

Den Haag, 6 december 2013

drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

G.C. Versluis,
secretaris

3. INLEIDING

Het Instituut voor Gebaren, Taal en Dovenstudies (IGT&D) is onderdeel van de Faculteit Educatie van de Hogeschool Utrecht (HU). Het Instituut biedt de hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) in twee uitstroomvarianten aan: Tolk NGT (voltijd en deeltijd) en Leraar NGT (voltijd en deeltijd). Daarnaast biedt het instituut een tweejarige Associate degree Schrijftolk (voltijd) en de hbo-masters Dovenstudies, Special Educational Needs (SEN) Auditief Gehandicapten en Special Educational Needs Communicatief Gehandicapten.

Onderstaand beoordelingsrapport betreft de hbo bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT en de Associate degree-opleiding Schrijftolk.

De bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT ging in 1997 van start. De opleiding was eerst ondergebracht bij het Seminarium voor Orthopedagogiek van de HU. In 2006 heeft het College van Bestuur van de HU besloten de bacheloropleiding Leraar/Tolk en de masteropleiding Dovenstudies als zelfstandig instituut IGT&D binnen de faculteit Educatie te laten functioneren. Daar zijn in 2010 de twee masters SEN aan toegevoegd.

De Associate degree Schrijftolk startte in 2007.

Vanaf 2007 is het lectoraat Dovenstudies binnen het IGT&D geïnstalleerd.

De hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT, de Associate degree Schrijftolk en de hbo-master Dovenstudies zijn uniek in Nederland.

Vanwege de verwantschap tussen de beroepen en het verwerven van de nodige taalvaardigheid in de Nederlandse Gebarentaal voor de tolk NGT, de leraar NGT en de schrijftolk is er in de eerste twee studiejaar een deel van het curriculum van de uitstroomvarianten Leraar en Tolk NGT vrijwel identiek; dit geldt in mindere mate voor de overeenkomsten tussen de bacheloropleiding en het Ad-programma Schrijftolk. In het curriculum van de Schrijftolk krijgt de verwerving NGT minder aandacht dan in de opleiding Leraar/Tolk NGT.

Daarnaast is het curriculum van de deeltijdvarianten van Tolk NGT en Leraar NGT inhoudelijk identiek aan het curriculum van de voltijdvarianten. Dit betreft zowel het binnenschoolse als buitenschoolse deel. De deeltijdstudenten hebben echter minder contacttijd.

Daar waar er verschillen zijn tussen de Associate degree en de uitstroomvarianten, wordt dat in de tekst van onderstaand rapport expliciet vermeld.

Afgestudeerden aan de Ad Schrijftolk kunnen wanneer zij dat wensen, doorstuderen voor tolk NGT en instromen in het derde studiejaar van de bacheloropleiding.

Vorig accreditatieonderzoek (2007), interne audit (maart 2012) en verbetermaatregelen.

Ten tijde van de vorige accreditatie was er nog geen sprake van de Associate degree Schrijftolk. Naar aanleiding van de belangrijkste opmerkingen uit de vorige visitatie en de interne audit meldt de opleiding dat zij o.a. de volgende maatregelen heeft getroffen:

Accreditatieonderzoek 2007:

- Naar aanleiding van de uitkomst van het vorige accreditatieonderzoek dat het toetsen en beoordelen onvoldoende was, heeft het IGT&D een aantal maatregelen genomen. Zo is de examencommissie geprofessionaliseerd, is er een toetscommissie (later toetsexpertgroep) geïnstalleerd als adviesorgaan van de directie en als adviesteam voor collega's, is een toetsbeleidskader opgesteld en zijn een analyse en een aanscherping van procedures gemaakt in het kader van het Hogeschool Utrecht-brede beleidsstuk 'Van Cijfer tot Diploma'.

- Verder heeft de opleiding de eindfase van de Tolk NGT aangepast door de toetsing van de laatste praktijkstage gedeeltelijk op locatie IGT&D af te nemen. Het werkstuk dat studenten Leraar NGT in het oude curriculum in het vierde studiejaar moesten schrijven heeft op advies van de commissie een andere naam gekregen en is verplaatst naar het derde jaar van de studie. Met ingang van 2013-2014 zullen de studenten Leraar/Tolk NGT in het vierde studiejaar een eindschrijftje schrijven over een beroepsgericht onderzoek, dat zij moeten uitvoeren.
- Naar aanleiding van de opmerking dat de niveauopbouw van de stages Leraar NGT onduidelijk was, heeft de opleiding in de stageboeken voor studenten en begeleiders meer helderheid gegeven in de niveauopbouw en de beoordelingscriteria aangepast.
- Naar aanleiding van de opmerking dat er weinig keuzemogelijkheden waren met betrekking tot profileringsruimte voor de studenten Leraar NGT, heeft de opleiding bij de curriculumwijziging nadrukkelijk gekozen voor het ontwikkelen van keuzecursussen die zowel tolkstudenten als leraarstudenten kunnen volgen. Deze keuzecursussen kunnen een bijdrage leveren aan de eigen professionele ontwikkeling.
- Naar aanleiding van de opmerking dat studenten Leraar NGT behoefte hadden aan onderwijs in toetsontwikkeling, heeft de opleiding in de module 'Onderwijskunde/didactiek' het onderdeel toetsontwikkeling opgenomen.

Daarnaast is binnen het tolkcurriculum specifieke aandacht gekomen voor stemtolken en wordt binnen het curriculum leraar NGT een aparte module Nederlands ondersteund met gebaren (NmG) aangeboden in de major.

Interne audit 2012

- Naar aanleiding van de interne audit, waarin werd gesteld dat het hbo-bachelorniveau onvoldoende aantoonbaar was, heeft de opleiding onder andere de beroepscompetenties onder auspiciën van de lector Dovenstudies beschreven in competentiekaarten per jaar/niveau van de studenten. Ook heeft de onderzoekslijn een heldere plaats gekregen in het bachelor (en Associate degree) curriculum teneinde studenten tot onderzoekende, kritische beroepsbeoefenaars op te leiden. In het nieuwe bachelorcurriculum is een eindwerk van 15 EC geprogrammeerd waarin praktijkgericht onderzoek centraal staat. Daarnaast werkt de opleiding aan de verdere explicitering van de kennisbasis, inclusief de opname van Engelse literatuur op de literatuurlijst.
- Naar aanleiding van de opmerking van het panel van de interne audit dat het contact met de beroepsvereniging voor Leraar NGT ontbrak, heeft de opleiding direct na de (her)oprichting van de beroepsvereniging voor Leraren Levende Talen(VLLT) sectie NGT overleg georganiseerd. De VLLT-NGT heeft inmiddels feedback gegeven op de competentiekaarten voor de Leraar NGT.

In onderstaand rapport zal het auditteam bij de verschillende standaarden zijn bevindingen beschrijven met betrekking tot de genomen verbetermaatregelen.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding hbo-bachelor Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) en de Associate degree Schijftolk zijn uniek in Nederland. Voor het opstellen van het beroepsprofiel en de eindkwalificaties is in eerste instantie nauw overleg gevoerd met o.a. de verschillende beroepsverenigingen in Nederland.

Zo is het landelijk beroepsprofiel 'schrijftolk' geschreven door de werkgroep beroepscode en beroepsprofiel van de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV). De NSV heeft dit document vervolgens voorgelegd aan haar leden.

Het beroepsprofiel tolk gebarentaal is opgesteld door de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG). Alleen voor het opstellen van het beroepsprofiel van de leraar Nederlandse Gebarentaal was er al wel een profiel beschikbaar, namelijk het beroepsprofiel van de tweedegraads leraar dat is opgesteld door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL). Dat is voor de uitstroomvariant leraar NGT verder ingekleurd.

Het Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D) heeft op basis van de drie beroepsprofielen eindkwalificaties opgesteld en deze ter vaststelling voorgelegd aan de verschillende beroepsverenigingen. Daarnaast heeft het IGT&D een internationale benchmark uitgevoerd naar eindkwalificaties van internationale opleidingen voor leraar/tolk Gebarentaal. (Zie hierover verder onder het kopje 'internationale dimensie'.)

De eindkwalificaties van de Associate degree en de twee uitstroomvarianten van de opleiding zijn specifiek gemaakt voor het niveau bachelor-Associate degree en voor het uitvoeren van het beroep.

Enkele voorbeelden hiervan:

- Leraar NGT:
 - de student heeft kennis van groepsprocessen binnen het vakgebied leraar NGT en in het bijzonder van de communicatie van en met leerlingen/studenten met een auditieve beperking;
 - de student heeft op bachelorniveau kennis en vaardigheden van het Nederlands, NGT en NmG en inzicht in pedagogiek en de eerste- en tweedetaalverwerving van de NGT;
 - de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om op een professionele wijze samen te werken met collega's binnen de onderwijssituatie.
- Tolk NGT:
 - de student heeft kennis van het vakgebied tolk NGT en inzicht in de groepsprocessen en communicatie;
 - de student heeft op bachelorniveau kennis van en vaardigheden in het Nederlands, NGT en NmG en van het tolkproces;
 - de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om op een professionele wijze samen te werken met collega's en zo een substantiële bijdrage te leveren aan een goede tolksituatie.

- Schrijftolk:
 - de student heeft kennis van en inzicht in groepsprocessen en communicatie;
 - de student heeft kennis van het Nederlands en de vaardigheid van het translitereren om communicatie tot stand te brengen;
 - de student heeft voldoende kennis en vaardigheden om een substantiële bijdrage te leveren in tolksituaties.

Zie voor het volledige overzicht van de eindkwalificaties bijlage II.

Borging bachelorniveau en koppeling aan de beroepscompetenties

Het IGT&D heeft de eindkwalificaties van de Associate degree en de twee uitstroomvarianten van de bacheloropleiding gekoppeld aan de Dublin Descriptoren.

Daarnaast heeft het IGT&D de eindkwalificaties voor het uitstroomvariant Leraar NGT gerubriceerd en uitgewerkt naar de zeven SBL-competenties, te weten: interpersoonlijk, didactisch, pedagogisch en organisatorisch competent, competent in samenwerking met collega's en met de omgeving en competent in reflectie en ontwikkeling.

Voor de uitstroomvariant Tolk NGT en de Ad Schrijftolk heeft het IGT&D eveneens een rubricering en uitwerking gemaakt aan de hand van een aantal beroepscompetenties, te weten: interpersoonlijk, vakinhoudelijk en tolktechnisch en organisatorisch competent, competent in samenwerking met collega's en met de omgeving en competent in reflectie en ontwikkeling.

In een matrix heeft het IGT&D inzichtelijk gemaakt hoe de eindkwalificaties gekoppeld zijn aan de Dublin Descriptoren en de beroepscompetenties. Daarmee heeft het IGT&D aangetoond dat de twee uitstroomvarianten van de bacheloropleiding en de Associate degree voldoen aan bachelor respectievelijk Ad-niveau.

Het auditteam heeft kennisgenomen van de matrix en de uitwerking van de competenties en is van oordeel, dat de eindkwalificaties voldoen aan het vereiste bachelorniveau respectievelijk Ad- niveau.

De laatste stappen die het IGT&D heeft genomen/ gaat nemen zijn het uitwerken in 2012-2013 van de eindkwalificaties in drie niveaus voor Leraar/Tolk NGT en twee niveaus voor Schrijftolk, daar de eindkwalificaties wat te algemeen waren opgesteld, en het uitwerken van de kennisbasis. Deze kennisbasis moet eind 2013-2014 gereed zijn.

Zodra dat proces is afgerond, wil de opleiding in het contact met het beroepenveld de eindkwalificaties opnieuw transparant en samenhangend gaan beschrijven in één richtinggevend document.

Het auditteam verwacht dat deze nieuwe beschrijving van de eindkwalificaties ervoor zal zorgen, dat de opleiding het hbo-bachelorniveau nog beter kan aantonen. Met de inzichtelijke uitwerking van de niveaus op competentiekaarten heeft de opleiding daartoe al een goede eerste stap gezet.

(Zie over de competentiekaarten verder onder standaard 2 'Programma'.)

ERK-NGT-taalniveaus

Er bestonden tot voor kort nog geen Europees Referentie Kader (ERK)-taalniveaus voor gebarentalen, waaronder Nederlandse Gebarentaal. Het lectoraat Dovenstudies heeft daarom een 'academieteam ERK' geformeerd, dat deze niveaus heeft uitgewerkt in samenwerking met Europese partners. In dit academieteam participeerden ook medewerkers van de opleiding Leraar/Tolk NGT.

Het ERK is als uitgangspunt genomen bij het vernieuwen van het NGT-curriculum voor schrijftolken, tolken NGT en leraren NGT. (Zie daarover standaard 2 'Programma'.)

Het IGT&D start nu met NGT-assessments en past vanaf 2013-2014 de toetsing van de eigen bachelor en Ad-curricula aan. (Zie daarover verder onder standaard 3.)

Daarnaast heeft het IGT&D in dit verband ook gesproken met het Register Tolken Gebarentaal over mogelijke aanpassing van bijscholingseisen voor tolken gebarentaal op het gebied van NGT-vaardigheden.

Actueel houden van de opleiding

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het IGT&D de eindkwalificaties en de programma's van de Associate degree en de bacheloropleiding voortdurend actueel houdt. Dit doet ze o.a. door:

- het bevorderen van participatie van docenten in het werkveld als tolk, schrijftolk, leraar of logopedist. Uit de cv's en de gesprekken tijdens de audit is het auditteam gebleken dat een flink aantal docenten tevens werkzaam is in het werkveld. Ook heeft het IGT&D in toenemende mate contractactiviteiten in het werkveld, zoals een zomerschool Schrijftolken, cursussen NGT voor ouders, scholing NGT en NmG voor het onderwijspersoneel van de Polanoschool¹³, waardoor docenten van het IGT&D met het werkveld in aanraking komen. Daarnaast zijn er regelmatig gastdocenten uit de (actuele) beroepspraktijk, die het IGT&D informeren over wensen en behoeften vanuit het werkveld;
- te participeren op landelijk niveau in diverse overlegvormen zoals Tolkenland, Commissie Permanente Educatie die verbonden is aan Register Tolken Gebarentaal, Siméa¹⁴, College van Advies Tolknetaal, Commissie Erkenning Nederlandse Gebarentaal, Sprong Vooruit¹⁵, Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind. Het auditteam heeft kennisgenomen van de opsommingslijst van deelnemers van IGT&D aan overlegorganen en acht deze lijst zeer compleet en al deze contacten voor de opleiding zeer relevant;
- structureel overleg te voeren met o.a. de beroepsverenigingen NSV, NBTG en de recent (her)opgerichte sectie NGT van de Vereniging Leraren Levende Talen (VLLT), de UvA, Auris, Kentalis, de Nederlandse Federatie van Ouders voor Dove Kinderen (FODOK). De vertegenwoordigers van deze groeperingen hebben zowel met het management van het IGT&D als met de docenten van de opleiding overleg; met het management over procedures en beleid en met de docenten vooral over de inhoud van de curricula. Deze overleggen zijn met ingang van 2011 in de plaats gekomen van overleg met een vaste beroepenveldcommissie, omdat het IGT&D meer behoefte had aan inhoudelijk advies per opleiding;
- samen te werken met het Nederlands gebarenteam (NGc), waardoor de kwaliteit van het gebarenlexicon dat IGT&D aanbiedt in de toekomst geborgd moet zijn. IGT&D en NGc hebben daarvoor in het voorjaar van 2013 een samenwerkingsconvenant afgesloten. Studenten van het IGT&D hebben nu beter toegang gekregen tot materialen van het NGc. Op dit moment biedt het NGc echter nog geen goed overzicht van de regionale varianten.

Internationale dimensie

Ook op internationaal niveau participeert het IGT&D in diverse (beroeps)overlegorganen waaronder Training Sign Language Interpreters (EU-project, inmiddels afgerond) en de European Federation of Sign Language Interpreters (EFSLI).

Tevens neemt een aantal docenten en de lector Dovenstudies geregeld deel aan nationale en internationale (web)-conferenties en symposia, waar zij ook presentaties verzorgen. Daarnaast houden docenten en de lector presentaties bij nationale en internationale beroepsorganisaties. Daarmee zijn zij goed op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het domein Dovenstudies.

¹³ Polanoschool: school voor dove en slechthorende leerlingen van 3-12 jaar in Rotterdam. Maakt deel uit van de Koninklijke Aurisgroep (zie ook voetnoot 15).

¹⁴ Siméa: betekent letterlijk 'elkaar verstaan', en is de organisatie die het bijzonder onderwijs voor cluster 2 vertegenwoordigt. Siméa telt ruim 1000 leden in het auditief-communicatieve werkveld,

¹⁵ Sprong Vooruit: Samenwerkingsproject van de instituten Auris en Kentalis - instituten voor onderwijs en zorg voor mensen met beperkingen in horen en communiceren. Sprong Vooruit houdt zich bezig met het ontwikkelen van een tweetalige (NGT en NL) taalmethode voor dove en slechthorende kinderen.

Daarnaast zoekt het IGT&D samenwerking met andere toonaangevende leraren- en tolkenopleidingen vanuit het perspectief van preferred partner. Ten tijde van de audit was dat vooral een samenwerking met het National Technical Institute for the Deaf (NTID) van Rochester Institute for Technology in de VS. Het NTID, dat in het werkveld zeer goed staat aangeschreven, leidt tolken gebarentaal op bachelorniveau op. Via docentuitwisseling hebben het IGT&D en NTID inmiddels de eindkwalificaties en de programma's van de opleidingen met elkaar vergeleken. Ook hebben de eerste studentuitwisselingen over en weer plaatsgevonden.

Docenten en ontwikkelaars van het IGT&D wisselen ook zeer regelmatig kennis en ervaring uit op het gebied van gebarentaalonderwijs en het opleiden van tolken gebarentaal met andere (Europese) partnerinstellingen en vergelijken de afstudeerniveaus van de eigen studenten met die van de partnerinstellingen.

Het auditteam heeft kennisgenomen van de feedback die medewerkers van partnerinstellingen uit Zürich en Leuven en Rochester het IGT&D hebben gegeven en heeft geconstateerd dat zij allen positief waren over de opleiding van het IGT&D.

Het IGT&D zal zijn focus de komende jaren leggen bij verdere internationale positionering van de opleiding. (Zie hierover verder onder standaard 2 'Programma'.)

Weging en Oordeel:

Bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - goed

Associate degree Schrijftolk (voltijd) - goed

De hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT en de Associate degree Schrijftolk hebben aangetoond dat zij in nauw overleg met de beroepsverenigingen beroepsprofielen hebben opgesteld en op deze beroepsprofielen de eindkwalificaties voor de uitstroomvarianten Leraar NGT en Tolk NGT en de eindkwalificaties voor de Schrijftolk hebben gebaseerd.

Het is het auditteam gebleken, dat het IGT&D de eindkwalificaties actueel houdt door o.a. regelmatig te overleggen met vertegenwoordigers van beroepsverenigingen en andere overlegorganen over actuele ontwikkelingen in het nationale en internationale beroepenveld en de eisen aan de kennis en vaardigheden van de leraar NGT, tolk NGT en schrijftolk. Ook met internationale partners en het internationale werkveld heeft het IGT&D hierover regelmatig contact. Het auditteam is van oordeel, dat het IGT&D met de goede partners in gesprek is. Het auditteam is positief over de wijze waarop de opleiding de eindkwalificaties heeft opgesteld en het niveau van de eindkwalificaties en de aansluiting op het beroepenveld heeft geborgd.

Het auditteam is eveneens positief over het feit, dat het IGT&D recent heeft gewerkt aan de nadere uitwerking van de eindkwalificaties in verschillende niveaus, aan het opzetten van een kennisbasis voor de opleiding en het uitwerken van ERK-NGT-niveaus. Ook daarmee toont de opleiding aan nauw aan te sluiten bij de eisen vanuit het beroepenveld.

Het auditteam is op basis van bovenstaande van oordeel, dat zowel de bachelor als de Associate degree een 'goed' verdienen voor deze standaard. Met name het grote internationale netwerk waarin de opleiding haar eindkwalificaties actueel houdt, weegt zwaar mee in de totstandkoming van dit oordeel.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Inhoud en vormgeving programma

Koppeling competenties – programma

Het IGT&D heeft in de studiegidsen voor de opleiding Leraar/Tolk NGT en de opleiding Schrijftolk voor elke onderwijseenheid omschreven aan welke eindkwalificaties wordt gewerkt om het uiteindelijke hbo-bachelorniveau te bereiken. Aan de hand van de matrix met het digitale toetsprogramma blijkt dat alle eindkwalificaties door de programma's van de Associate degree Schrijftolk en de twee uitstroomvarianten Leraar NGT en Tolk NGT zijn afgedekt. (Zie voor het toetsprogramma verder onder standaard 3.)

Omdat het IGT&D de tot nu toe gehanteerde eindkwalificaties te algemeen vond, heeft het competentiekaarten op drie niveaus opgesteld met toetsbare beoordelingscriteria. Met het uitwerken hiervan was de InstituutsExpertisegroep Toetsen en Beoordelen (IETB) belast. De lector Dovenstudies was eveneens nauw betrokken bij de totstandkoming van deze competentiekaarten.

De competentiekaarten waren ten tijde van de audit gereed en als addendum bij de studiegidsen van 2013-2014 gevoegd. In de volgende studiegidsen zullen de competentiekaarten de oude competentiematrices vervangen.

Het auditteam is van oordeel, dat de verschillende niveaus van beheersing op de competentiekaarten helder zijn beschreven. De kaarten zorgen ervoor dat studenten, docenten en werkveld weten op welk niveau de studenten de competenties in een bepaalde fase in hun studie moeten hebben verworven.

Opzet en inhoud van het programma

Generiek:

Vanwege de verwantschap tussen de beroepen en het verwerven van de benodigde taalvaardigheden NGT voor de tolk, de schrijftolk en de leraar is een deel van het curriculum van de eerste twee leerjaren voor de Associate degree en de twee uitstroomvarianten van de bacheloropleiding inhoudelijk (vrijwel) identiek. Het gaat dan om de verwerving van vaardigheden NGT en de modules 'Dovenstudies', 'Taalkunde 1 en 2' en 'Sociaal bewustzijn'. De inhoudelijke overeenkomst bedraagt in het eerste jaar voor de Tolk NGT en de Leraar NGT 45 EC, waaronder 30 EC voor NGT en in het tweede jaar eveneens 45 EC, waaronder 25 EC voor NGT. Het curriculum van de Schrijftolk is voor 35 EC vergelijkbaar met het curriculum van de Tolk/Leraar NGT, waaronder 20 EC voor NGT en in het tweede jaar voor 30 EC, waaronder 10 EC voor NGT.

Op basis van studentevaluaties, internationale ontwikkelingen, communicatie met het werkveld en belangenorganisaties voor doven en slechthorenden en door hogeschool gestelde organisatorische voorwaarden, heeft de opleiding sinds 2009 gewerkt aan de vernieuwing van het curriculum. Er is gekozen voor een trapsgewijze invoering van de nieuwe curricula.

In september 2010 is gestart met het eerste studiejaar volgens het nieuwe curriculum. In juli 2014 zullen volgens afspraak alle nieuwe curricula volledig geïmplementeerd zijn.

Naast de hierboven genoemde redenen, was de toepassing van een Europese Referentiekader Talen op Nederlandse Gebarentaal eveneens een belangrijke reden voor vernieuwing. De invoering van het ERK-NGT heeft grote veranderingen gebracht in de onderwijseenheden NGT, maar ook in de beroepsgerichte modules 'Onderwijskunde/vakdidactiek', 'Tolkvaardigheden', 'Schrijftolkvaardigheden' en de stages van de opleiding.

Het academieteam ERK-NGT, dat geleid wordt door de lector Dovenstudies, heeft hierin een grote rol gespeeld, door in Europees verband het ERK voor gebarentalen aan te passen. Met de vaststelling van de niveaus heeft de opleiding tevens handvatten gekregen voor het toetsen op welk niveau de studenten NGT-vaardig zijn. De opleiding streeft naar een beheersingsniveau B2 voor de studenten aan het einde van hun studie en waar mogelijk C1. Het auditteam acht dit een goed en haalbaar streven.

Vanaf de invoering van het nieuwe curriculum in september 2010 programmeert het IGT&D tweemaal per jaar zogenaamde 'onderdompelingsweken NGT'. Doel van deze weken is studenten zeer intensief NGT te laten verwerven. Het auditteam woonde tijdens de audit een les bij van de minor Taal&Cultuur NGT, een les vergelijkbaar met de les die eerstejaarsstudenten bij de start van hun opleiding volgen. Zij moesten in gebaren met elkaar communiceren over zichzelf en hun familie en mochten daarbij geen stem gebruiken. De onderdompelingsweek die aan deze les vooraf ging, leek al duidelijk zijn vruchten af te hebben geworpen in het gebruik van NGT.

Op basis van evaluaties is gebleken dat de onderdompelingsweken vooral voor de eerstejaarsstudenten veel effect hebben. Voor de ouderejaars roostert het IGT&D nu aan het begin van periode A en C van elk studiejaar twee zogenaamde 'aftrapdagen NGT'.

Tijdens de audit is ook gesproken over de regionale varianten van de Nederlandse gebarentaal en de aandacht die de opleiding hieraan besteedt. Op dit moment leert de student daarover het meest via de verschillende dove docenten die afkomstig zijn uit de verschillende regio's van Nederland en door eigen ervaringen tijdens de stage, door contacten met de wereld van de dovensgemeenschap en vervolgens na afstuderen door de situaties waarin hij terecht komt als beginnend beroepsbeoefenaar.

Het auditteam beveelt de opleiding aan structureel aandacht te besteden aan deze regionale varianten en ook het lexicon van deze varianten NGT in de lessen aan te bieden. Omdat een bruikbaar lexicon waarin deze varianten zijn op te zoeken, nog niet voorhanden is bij het Nederlands Gebarentaalcentrum, beveelt het auditteam het IGT&D aan hierop actie te ondernemen. Daarmee zorgen ze ervoor dat met name de tolk-studenten na afronding van de studie al direct beter geëquipeerd zijn voor het tolken in alle regio's van Nederland.

Binnen de onderwijseenheid Studievaardigheden & Beroepsvoorbereiding (STB), die als een lintmodule door alle studiejaar heen is geprogrammeerd, besteedt de opleiding met de studenten veel aandacht aan interactieve vaardigheden, Nederlands en logopedie, (ontwikkelings)psychologie, ethiek, zelfstandig ondernemen, intervisie en reflectie. STB is ook een van de plekken in de curricula waar attitudevorming van studenten en toetsing van attitude plaatsvindt. Studenten houden een digitaal STB-portfolio bij.

STB wordt verzorgd door de studieloopbaanbegeleider, bij wie de studenten ook terecht kunnen voor individuele gesprekken over de studievoortgang en dergelijke.

Het auditteam heeft kennisgenomen van de opzet en inhoud van STB en is van oordeel, dat de opleiding terecht veel aandacht besteedt aan de daarin behandelde kennis en vaardigheden. Uit de werkstukken die het auditteam bestudeerde, blijkt ook dat de studenten sterk zijn in reflectie op hun eigen handelen. (Zie daarover verder onder standaard 3.)

Voor de deeltijders vraagt het auditteam echter bezinning op de inrichting van STB (Zie daarover onder het kopje 'studielast/studievoortgang'.

Het auditteam heeft tijdens de audit ook gesproken over de beheersing van het Nederlands. Het auditteam acht het van belang dat de opleiding naast het aanleren van NGT ook aandacht besteedt aan het Nederlands, zodat met name tolken en schrijftolken zo goed mogelijk geëquipeerd zijn in verschillende situaties te werken. Daarvoor is het beschikken over een breed contextueel begrippenkader belangrijk.

De docenten meldden desgevraagd dat zij in het eerste studiejaar bij STB bij het onderdeel 'Schrijfvaardigheid' expliciet aandacht besteden aan het beheersen van het Nederlands. Daarnaast breiden de studenten Tolk NGT gedurende hun studie hun woordenschat uit, doordat zij zich in de voorbereiding op tolkopdrachten moeten verdiepen in het lexicon/jargon van de opdrachtgever.

Voor schrijftolken komt de taalontwikkeling ook aan de orde, doordat zij moeten parafraseren en zoeken naar synoniemen.

De opleiding biedt evenwel geen spellingslessen. Studenten van met name de schrijftolkopleiding, die nog moeite hebben met het Nederlands kunnen bij 'Taalloket' van de Faculteit Educatie van Hogeschool Utrecht terecht. Daarnaast biedt een van de docenten van het IGT&D inloopspreekuren voor de schrijftolken.

Het auditteam beveelt de opleiding aan nog eens te bekijken of ze niet pro-actiever moet zijn. Nu blijft in het midden wanneer, hoe en door wie geconstateerd wordt dat het niet goed gaat en is het aan de student om hieraan iets te gaan doen. Daarnaast heeft het auditteam van de Commissie Permanente Educatie van het Register Tolken Gebarentaal (RTG) gehoord dat schrijftolken behoefte hebben aan nascholing in Nederlands.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de curricula van de Associate degree en de bacheloropleiding sterk beroepsgericht zijn. Vanaf de start van het eerste jaar maken studenten kennis met hun toekomstige beroep: ze krijgen les van docenten NGT en zien tolken NGT en schrijftolken aan het werk tijdens voorlichting en in de klas. (Zie voor specifieke activiteiten per opleiding/uitstroomvariant hieronder.)

Ook organiseert het IGT&D eenmaal per jaar het Allerhandefestival: een dag waarop alles in het teken staat van communiceren in NGT. Een groot aantal dove gasten wordt hierbij uitgenodigd. Daarnaast faciliteerde het IGT&D in september 2013 het WereldDovenDag-congres.

In de curricula van de Associate degree en de uitstroomvarianten van de bacheloropleiding is een component stage opgenomen. Studenten kunnen echter pas stagelopen als zij beschikken over voldoende kennis van en vaardigheden op het gebied van NGT. Daarom gaan schrijftolken pas in de tweede helft van het tweede jaar de praktijk in en studenten van de tolk- en de lerarenopleiding vanaf het derde studiejaar.

In de bacheloropleiding zijn in het derde studiejaar ook 30 EC gereserveerd voor profileringsruimte. Deze vrije ruimte is bedoeld om een eigen accent aan de studie te geven. Deze kan ingevuld worden met een minor (een samenhangend pakket van keuzecursussen), een pre-master (schakeltraject ter voorbereiding op een masteropleiding) of een pakket van keuzecursussen dat de student zelf samenstelt. Veel bachelor studenten kiezen uit het pakket van de keuzecursussen die het IGT&D zelf heeft ontwikkeld. Voorbeelden van deze keuzecursussen zijn: Kinderen/Jongeren, (G)GZ, Doof+, Vertalen, American Sign Language (ASL) en Cognitie & Taal.

Studenten van de Associate degree Schrijftolk die besluiten door te studeren voor de tolk NGT vullen deze profileringsruimte verplicht met een speciaal programma om hun NGT en tolkvaardigheden op niveau te brengen.

Leraar NGT

Naast het generieke programma staan er in de uitstroomvariant Leraar NGT modules Onderwijskunde/didactiek geroosterd voor het eerste, tweede en derde studiejaar en specifieke modules Taalkunde voor de lerarenopleiding in het derde en vierde studiejaar. Ook krijgen studenten in het vierde studiejaar een module NmG, zodat zij op verzoek van de klant in een

curcus ook (elementen van) Nederlands ondersteund met gebaren kunnen aanbieden, waarbij het lexicon van de Nederlandse gebarentaal leidend is.

Naast wat onder het kopje 'generiek' al is vermeld, komt de beroepsgerichtheid van de opleiding Leraar NGT in het binnenschools curriculum onder andere tot uiting via gastcolleges door professionals uit het werkveld. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het studieonderdeel 'Doelgroepen'.

De buitenschoolse beroepsgerichtheid komt met name tot uiting in de stage. De studenten Leraar NGT beginnen in het tweede jaar met een eigen lesje NGT op een school met horende kinderen of in een bibliotheek of buurthuis. In het derde jaar geven zij NGT-les onder begeleiding van de stagebegeleider vanuit de opleiding en van een mentor op de instelling waar de student stage loopt. In het vierde jaar geven zij zelfstandig NGT-les. Aan het einde van de opleiding kunnen zij ook NGT-toetsen ontwerpen.

Doordat de student zoals hierboven al is beschreven eerst moet beschikken over voldoende vaardigheden en kennis op het gebied van NGT, is de wijze waarop de stage is geprogrammeerd anders dan bij 'gewone' lerarenopleidingen. De praktijkcomponent heeft ook een kleinere omvang dan bij andere lerarenopleidingen, met name in jaar I en II. Het management is zich daarvan bewust, maar ziet geen alternatief gezien alle kennis en vaardigheden die de studenten zich eigen moeten maken. Het panel heeft daar begrip voor. Studenten krijgen tijdens hun stage begeleiding van de stagebegeleider en van een mentor op de instelling waar de student stage loopt.

Tolk NGT

Naast het generieke programma staan er in de uitstroomvariant Tolk NGT modulen Tolkvaardigheden geroosterd voor het eerste tot en met vierde studiejaar, waarin de student kennis en vaardigheden ontwikkelt met betrekking tot het tolken van gesproken taal naar NGT voor doven en slechthorenden en stemtolken van de door doven en slechthorende gebruikte gebaren in hun communicatie met horenden.

De beroepsgerichtheid van de opleiding Tolk NGT in het binnenschools curriculum komt naast wat daarover hierboven al is geschreven, onder andere tot uiting bij simulaties in een groot aantal onderwijseenheden waarbij dove vrijwilligers worden uitgenodigd en tijdens stemtolklessen waarin studenten specifiek kunnen trainen in het tolken van NGT naar het Nederlands. Een ander onderdeel van het curriculum is beroepsvoorlichting door enkele beroepsverenigingen, waarin studenten kennis kunnen maken met het werkveld waarin zij later terecht kunnen komen.

Het IGT&D organiseert ook achtmaal per jaar praktijkdagen waarbij dove gasten worden uitgenodigd, zodat ook studenten in praktijknabije situaties kunnen oefenen.

Ook voor de tolkopleiding zijn er stages geprogrammeerd. De studenten oefenen vanaf het derde jaar hun beroepsvaardigheden door schaduwtolken¹⁶ en tolken onder begeleiding van hun mentor. In deze laatste situatie tolken de studenten aanvankelijk een deel van de tolkopdracht van de tolkmentor uit het werkveld. Dit groeit uit tot een volledige tolkopdracht. Tijdens ingeroosterde feedbackmomenten bespreken de studenten in kleine groepen hun video-opnames en tijdens stage-terugkomlessen bespreken zij hun stage-ervaringen. Studenten krijgen tijdens hun stage begeleiding van de stagebegeleider van de opleiding en een tolkmentor uit het werkveld.

¹⁶ Schaduwtolken: de student is aanwezig bij een situatie waar een tolk is gevraagd. De student treedt echter zelf niet op als de tolk. Veelal zit hij achter de 'echte' tolk (of in een hoek van de ruimte) waar hij gelijk met de tolk 'schaduwtolkt'. Hij kan dan tevens 'afkijken' hoe de echte tolk het doet. Schaduwtolken komt ook voor bij de opleiding Schrijftolk.

In het gesprek met de alumni/werkveldvertegenwoordigers kwam het huidige tekort aan stageplekken voor met name de tolken nog ter sprake. Alumni meldden dat zij heel veel hadden geleerd van de stages: over houding, hoe je jezelf voorstelt, hoe je bijvoorbeeld een arts uitlegt dat jij naast hem moet zitten tijdens het gesprek. Tevens is het belangrijk dat je veel 'vlieguren' als tolk kunt maken tijdens de opleiding.

Het management van het IGT&D meldde desgevraagd dat het een campagne is gestart om gediplomeerde tolken te vragen studenten als stagiair mee te laten lopen. Daarnaast heeft de opleiding een deel van de stage de opleiding 'ingetrokken' ten einde ervoor te zorgen, dat de studenten een goed niveau van tolken realiseren.

Knelpunt is ook dat sommige doven geen student-tolk meer willen en het UWV niet langer tolkstudenten in het veld vergoedt. Daarmee vermindert het aantal stagemogelijkheden.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het management het ontstane probleem onderkent en is van oordeel dat het daarop met de acties die hierboven staan vermeld, voldoende onderneemt.

Schrijftolk

Naast het generieke programma staan er in het programma van het eerste en tweede studiejaar van de opleiding Schrijftolk modulen 'Schrijftolkvaardigheden' geroosterd, waarin de student kennis en vaardigheden ontwikkelt met betrekking tot het schrijftolken van gesproken taal naar geschreven taal voor doven en slechthorenden.

De beroepsgerichtheid van de opleiding Schrijftolk in het binnenschools curriculum komt net als bij de opleiding Tolk NGT onder andere tot uiting bij simulaties in een groot aantal onderwijseenheden, waar dove vrijwilligers worden uitgenodigd.

Op de acht praktijkdagen die het IGT&D organiseert, kunnen schrijftolkstudenten in praktijknabije situaties oefenen met dove gasten.

Daarnaast bevat ook het schrijftolk-curriculum beroepsvoorlichting door enkele beroepsverenigingen.

Studenten van de opleiding Schrijftolk werken vanaf de eerste helft van het tweede jaar aan hun beroepsvaardigheden tijdens de lessen 'Schrijftolkvaardigheden' en tijdens de stage. De studenten starten met schaduwtolken, oefenen het tolken vervolgens in tweetallen op de opleiding en gaan steeds zelfstandiger tolken onder begeleiding van een schrijftolkmentor. Studenten krijgen tijdens hun stage begeleiding van de stagebegeleider van de opleiding en van een schrijftolkmentor.

Onderzoek

Het IGT&D heeft in de afgelopen periode veel aandacht besteed aan het verankeren van onderzoeksvaardigheden in de curricula. Voor de opleiding Leraar/Tolk NGT is een onderzoekslijn opgezet, waarin de student gedurende de vier studiejaar een onderzoekende, kritische reflectieve beroepshouding ontwikkelt. Aan het einde van het vierde studiejaar sluiten de studenten Leraar NGT en Tolk NGT af met een praktijkgericht onderzoek. Het lectoraat Dovenstudies is hier nauw bij betrokken en komt met thema's uit het lectoraat en uit het werkveld.

Studenten kunnen ook zelf onderwerpen inbrengen. Het is de bedoeling dat studenten gezamenlijk aan deze thema's werken.

(Zie over het afsluiten van het vierde studiejaar verder onder standaard 3.)

De onderzoeksvaardigheden die de studenten in vier jaar tijd verwerven zijn enerzijds generiek, anderzijds direct gekoppeld aan de evaluatie van de eigen (stage)beroepspraktijk. Tolkstudenten kunnen bijvoorbeeld onderzoek doen naar aspecten van tolkvaardigheden, bijvoorbeeld gerelateerd aan een bepaalde doelgroep zoals tolken in de GGZ, tolken voor kinderen of justitie; studenten Leraar NGT kunnen zowel een NGT-taalkundig onderzoek doen gekoppeld aan een praktijksituatie uit hun stagepraktijk of bijvoorbeeld een aspect van dovencultuur onderzoeken door middel van literatuurstudie.

Vanzelfsprekend zullen zij ook hun eigen lespraktijk beschouwen en ondersteund door onderzoek (interviews, enquêtes, analyses) een advies uitbrengen aan de stageschool of aan het IGT&D.

Het auditteam is van oordeel, dat het goed is dat de studenten niet alleen worden beoordeeld op uitvoeringsniveau tolkopdrachten/lessen NGT, maar ook op hun houding en vermogen tot abstraheren.

De eerste producten van het doen van onderzoek - een literatuuronderzoek naar gebarentaalontwikkeling in de module 'Taalverwerving' - vond het auditteam van een goed niveau.

In het programma voor Schrijftolk is de onderzoekslijn analoog aan het programma van de bacheloropleiding geïmplementeerd.

Internationale dimensie in het programma

Het IGT&D is voornemens de komende jaren nog duidelijker te focussen op het aanbieden van een internationaal perspectief aan studenten en docenten, zowel in de vorm van internationalisering 'at home' als 'abroad'.

Het auditteam onderstreept het belang hiervan, daar het IGT&D de enige aanbieder is in Nederland op dit specifieke terrein. Kennis van alleen de Nederlandse situatie volstaat niet langer; internationale kennis en vaardigheden in het domein Dovenstudies en tolken zijn eveneens van belang.

Het auditteam heeft geconstateerd dat een aantal activiteiten in dit verband al redelijk tot goed zijn ingebed in het IGT&D, zoals de onder standaard 1 beschreven bezoeken van docenten aan internationale conferenties, de contacten met internationale beroepsverenigingen en de wederzijdse bezoeken van docenten van het IGT&D en het NTID.

Een ander voorbeeld is de oprichting van de Studenten Internationaliseringsgroep 'Sign' in 2011, waarin studenten participeren om internationale ervaring (vooral 'at home') op te doen. Deze studenten ontvangen bijvoorbeeld buitenlandse gasten (docenten of studenten) en maken een bezoekprogramma.

Ook ondersteunt 'Sign' studenten die naar het buitenland willen. Zo hebben in 2010, 2011 en 2012 enkele studenten van de tolkopleiding NGT gedurende 10 weken een deel van het programma gevolgd aan het NTID in Rochester en kwam een aantal studenten van het NTID naar het IGT&D.

Vanuit de lerarenopleiding NGT liepen twee studenten in 2012-2013 stage in Suriname.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de lector Dovenstudies in dit alles een belangrijke rol speelt. Zij heeft een groot internationaal netwerk en 'Sign' staat onder haar leiding.

Het gebruik van internationale literatuur in het curriculum moeten nu verder uitgewerkt worden. Het auditteam ziet op de literatuurlijsten nog weinig Engelstalige literatuur staan.

Didactische uitgangspunten en werkvormen

De didactiek van de opleiding staat in het teken van het competentiegericht onderwijs. De opleiding streeft daarbij naar een optimale balans tussen levensechte praktijkopdrachten en verdiepende lesprogramma's en trainingen.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding daarin goed is geslaagd. Zij hanteert in het programma-aanbod verschillende werkvormen, die passen bij de beoogde onderwijsdoelen. Zo is er bijvoorbeeld theorieonderwijs met hoorcolleges, werkcolleges en zelfstudieopdrachten, zijn er werkgroepsbijeenkomsten waarbij studenten in kleine groepen training krijgen gericht op het zich eigen maken van methodische kennis en het oefenen van specifieke beroepsvaardigheden, zijn er stages en krijgen studenten in kleine groepen intervisie waarin zij reflecteren op de eigen beroepsontwikkeling.

Intake, aansluiting en instroom

De opleiding stelt naast de wettelijke ingangseisen geen specifieke toelatingseisen aan de studenten die willen starten met de opleiding voor Schrijftolk of Leraar/Tolk NGT. Om studenten toch zo snel mogelijk vertrouwd te maken met de Nederlandse Gebarentaal programmeert de opleiding sinds september 2010 de hierboven al genoemde 'onderdompelingsweken'. De eerste onderdompeling vindt plaats in de introductieweek. Daarnaast meldden de studenten die het auditteam sprak, dat het belangrijk is dat studenten zich veelvuldig gaan begeven in de dovenwereld, dovenclubs, gebarencafés en andere bijeenkomsten van doven bezoeken, waardoor ze veel in contact komen met de Nederlandse Gebarentaal.

Voor studenten die de opleiding Schrijftolk willen volgen, organiseert het IGT&D zomercursussen waarin aankomend studenten vast ervaring kunnen opdoen met het speciale toetsenbord.

Voor alle studenten zijn er meeloopdagen in de opleiding en de mogelijkheid mee te lopen in het werkveld van (schrijf)tolk of leraar NGT.

Tijdens de audit is ook gesproken over de beheersing van het Nederlands van de startende studenten. De opleiding gaat ervan uit dat studenten bij aanvang van de studie Nederlands op niveau B2 beheersen. Het auditteam acht evenwel een startniveau Nederlands op C2 niveau – moedertaalniveau - passender bij deze opleiding. Zoals al hierboven vermeld acht het auditteam het van belang dat de studenten in het kader van de werkzaamheden die zij moeten gaan uitvoeren, beschikken over een voldoende breed contextueel begrippenkader. Het auditteam geeft de opleiding daarom ter overweging mee te onderzoeken of zij C2 als aanvullende ingangseis zou mogen stellen voor alle studenten van de bacheloropleiding en het Associate degree programma. Een andere optie kan zijn, beheersing op C2 niveau te eisen aan het einde van de propedeuse.

Zoals al hierboven is vermeld kunnen studenten die nog moeite hebben met het Nederlands terecht bij het 'Taaloket' van de Faculteit Educatie van Hogeschool Utrecht.

Studenten die de opleiding voor Schrijftolk hebben gevolgd, kunnen instromen in het derde studiejaar van de bacheloropleiding Tolk NGT. Zoals hierboven is beschreven moeten zij dan wel verplicht een speciaal aanvullend programma volgen dat in de profileringsruimte wordt aangeboden.

Studielast/studievoortgang

De opleiding Leraar/Tolk NGT heeft in de studiegids beschreven aan welke eisen de studenten moeten voldoen om te mogen instromen in de hoofdfase. Daarin staat dat zij 25 van de 30 EC voor Taalvaardigheid NGT moeten hebben behaald en de module Taalkunde, Dovenstudies, STB en Onderwijskunde/didactiek respectievelijk Tolkvaardigheden met een voldoende moeten hebben afgesloten. Studenten die hieraan niet kunnen voldoen, krijgen een bindend negatief studieadvies; voltijdstudenten aan het einde van het eerste studiejaar, deeltijdstudenten aan het einde van het tweede studiejaar.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding er op deze wijze goed voor zorgt, dat alleen studenten die de potentie hebben de bacheloropleiding af te ronden, mogen doorstromen.

Zoals al hierboven is beschreven biedt de opleiding binnen de onderwijseenheid STB ook individuele studiebegeleiding. De studiebegeleider (SLB'er) die het vak STB verzorgt, is veelal ook degene die de individuele gesprekken met de student voert over o.a. de studievoortgang. De zogenaamde langstudeerders - studenten die langer dan zes jaar studeren - worden begeleid door de opleidingsmanagers.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding op deze wijze de studievoortgang van de studenten voldoende monitort. Studenten zijn tevreden over de (kwaliteit) van de studiebegeleiding.

Het auditteam heeft geconstateerd dat het aantal uren dat studenten van de verschillende varianten besteden aan hun studie sterk uiteenloopt (van 30 tot 60 uur). Met name wanneer de studenten stagelopen zijn zij veel tijd bezig met het voorbereiden van hun opdrachten. Ook studenten die de programma's van beide uitstroomvarianten tegelijkertijd volgen, besteden veel tijd aan hun studie.

Het auditteam beveelt de opleiding aan in kaart te brengen wat de gemiddelde studielast is in de verschillende leerjaren van de verschillende varianten, zodat zij daar waar nodig/gewenst is bij kunnen sturen.

Tijdens de audit is ook gesproken over de studielast voor de deeltijdstudenten. Zij moeten hetzelfde programma volgen als de voltijdstudenten. De deeltijdstudent die het auditteam sprak meldde dat het zwaar en veel is. Met name voor de onderwijseenheid 'Vaardigheden NGT' zouden er voor veel van de deeltijdstudenten meer contacturen mogen zijn. Een van de redenen voor uitval is het gebrek aan NGT-vaardigheden.

De deeltijdstudent zag wel mogelijkheden om dit te veranderen. Zo is bijvoorbeeld de onderwijseenheid STB niet aangepast aan leeftijd/ervaring van de meeste deeltijdstudenten. De opdrachten kostten veel tijd, die de deeltijdstudent mogelijk beter zou kunnen besteden aan het verwerven van vaardigheid in NGT.

Het auditteam beveelt opleiding aan nog eens te kijken naar het curriculum voor de deeltijdstudenten en het aanbod meer toe te spitsen op de specifieke doelgroep en op zoek te gaan naar een andere balans tussen vakspecifieke vaardigheden en meer algemene vaardigheden.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Uit de evaluaties en uit de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat de studenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit werkveld tevreden zijn over de inhoud van het programma. Zij hebben gemerkt dat het IGT&D wijzigingen in het programma aanbrengt op basis van evaluaties en signalen. Zo is het onderwerp 'ondernemerschap' in het vierde jaar toegevoegd, omdat veel studenten na afstuderen als ZZP'er aan de slag moeten en is in het programma van de schrijftolk de volgorde van de modules gewisseld.

Met name de tolkstudenten ervaren dat een vierjarige opleiding kort is. Zij kunnen na afstuderen nog niet direct overal gaan tolken en hebben voor bepaalde situaties meer kennis en ervaring nodig. De studenten en alumni die het auditteam sprak, vonden wel dat de opleiding hen goed voorbereidde op de verschillende situaties, waarin ze terecht komen en hen leert af te wegen of zij een opdracht al wel of niet kunnen aannemen. (Zie verder hierover onder standaard 3.)

Het auditteam constateert dus dat er behoefte is aan een post-hbo bacheloropleiding op het gebied van tolken gebarentaal, waarin taal- en tolkvaardigheden verder kunnen worden ontwikkeld.

Zoals al hierboven beschreven hebben de deeltijdstudenten nog wensen met betrekking tot het kunnen verwerven van vaardigheden NGT.

Tot slot

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen van het IGT&D vooral met instituten in het buitenland contact hebben die vergelijkbare opleidingen voor tolken en leraren gebarentaal aanbieden. Naar de mening van het auditteam zou contact met leraren- en tolkopleidingen in Nederland voor het IGT&D ook van waarde kunnen zijn. Het auditteam beveelt het IGT&D daarom aan ook aansluiting te zoeken bij andere lerarenopleidingen (m.n. in het kader van het landelijke project '10 voor de Leraar') en andere type tolkopleidingen en kennis over de opzet en inhoud van deze opleidingen te delen.

Personeel

Het auditteam trof een sterk inhoudelijk gericht team aan waaruit grote gedrevenheid en vakbekwaamheid sprak, naast een natuurlijk en overtuigend teamverband. De werkdruk bleek hoog voor dit kleine team, maar de docenten toonden zich zeer gemotiveerd samen de schouders te zetten onder het uitvoeren van voorgenomen verbetermaatregelen ten einde de kwaliteit van de opleiding nog verder te verhogen.

Veel van de docenten die werkzaam zijn bij het IGT&D zijn afkomstig uit de beroepspraktijk waarvoor de opleiding opleidt. Een flink aantal docenten is nog steeds werkzaam als leraar, tolk of schrijftolk buiten het IGT&D. Hierdoor is er een vanzelfsprekende relatie met het beroepenveld en zijn docenten constant op de hoogte van actuele ontwikkelingen en eisen/wensen vanuit de beroepspraktijk.

Tijdens de audit is ook gesproken over het percentage dove medewerkers dat lesgeeft aan de opleiding. De meeste docenten zijn horend en de meesten hebben NGT geleerd in de eigen vierjarige bacheloropleiding, zo constateerde het auditteam. Het auditteam acht het belangrijk dat het instituut gebruik maakt van het 'moedertaal-gevoel' van doven. Dit kan van grote toegevoegde waarde zijn bij de opzet en het aanbod van het NGT-curriculum.

Het IGT&D meldde desgevraagd dat ze recent vier nieuwe docenten heeft aangetrokken, waarvan er drie doof zijn.

Het auditteam beveelt het IGT&D aan de verhouding tussen het aantal dove en horende medewerkers goed te blijven monitoren en geeft het IGT&D mee het selectie criterium 'bij gelijke geschiktheid' te wijzigen in 'positieve discriminatie' wanneer dove medewerkers bij het IGT&D solliciteren. Wanneer blijkt dat nieuwe dove docenten bepaalde competenties nog zouden moeten versterken, zou het IGT&D deze docenten een specifiek ontwikkel-/scholingstraject kunnen bieden.

In de gesprekscyclus is professionalisering een van de gespreksonderwerpen. Afspraken aan welke vaardigheden medewerkers binnen hun functie moeten werken, worden duidelijk vastgelegd.

Het IGT&D verwacht van alle medewerkers dat zij de NGT op minimaal A2 niveau beheersen. Daarnaast heeft de hogeschool/het IGT&D de ambitie dat in 2017 100% van de (hogeschool)docenten een masteropleiding hebben gevolgd/volgen.

Een tiental docenten was ten tijde van de audit bezig met een masteropleiding en één docent zat in een promotietraject. Docenten volgden/volgen veelal de 'eigen' master Dovenstudies van het IGT&D, maar ook een master Linguïstiek of Psychologie kwam voor.

Daarnaast stimuleert het IGT&D docenten (internationale-) congressen te bezoeken en in gesprek te gaan met collega's van andere (zuster-) opleidingen in het buitenland.

Het auditteam heeft aan de hand van een overzichtslijst geconstateerd, dat veel docenten in de afgelopen jaren congressen, seminars en workshops hebben bezochten.

Vier docenten van het IGT&D participeren actief in het Academieteam ERK-NGT. Zij doen onderzoek naar gebarentaalniveaus, monitoren de ontwikkelingen en zorgen voor een directe implementatie van de onderzoeksgegevens in de NGT-leerlijn.

De lector speelt bij de professionalisering van de docenten eveneens een grote rol. Zij voorziet de docenten geregeld van interessante publicaties die zij tegenkomt tijdens haar onderzoek en via haar netwerken. De docenten die het auditteam sprak waren daar zeer tevreden over. Het hield hen scherp.

Daarnaast begeleidt de lector samen met twee hogeschooldocenten de docenten die betrokken zijn bij het afstudeeronderzoek. Daar waar nodig krijgen deze docenten cursus/bijbscholing zodat zij goed voorbereid zijn op het begeleiden en beoordelen van het afstudeeronderzoek en de afstudeerscriptie, waarmee de studenten met ingang van 2013-2014 van start gaan.

Uit studentevaluaties en de gesprekken met de studenten tijdens de audit is gebleken, dat zij zeer tevreden zijn over de inhoudelijke deskundigheid en de didactische kwaliteiten van de docenten en over de kennis van de docenten over de beroepspraktijk.

Voorzieningen en informatievoorziening

Het auditteam was onder de indruk van de voorzieningen waar de opleiding gebruik van maakt. Deze zijn state-of-the-art.

Naast de algemene voorzieningen van de HU, zoals leslokalen, college-zalen, ICT-voorzieningen en een grote mediatheek, beschikt het IGT&D over twee moderne talenpractica die speciaal zijn ontworpen voor deze opleiding en met ongeveer 50 units met computers opnameapparatuur en een opnamestudio waar lesmateriaal en toetsen worden gemaakt c.q. worden opgenomen. Studenten krijgen met behulp van deze voorzieningen veel gelegenheid hun taal- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen.

De opleiding maakt veel gebruik van visueel materiaal (DVD's) en smartboards. Zo is alle lesmateriaal (werkboeken met lesmateriaal, (visuele) opdrachten en huiswerk) digitaal beschikbaar via het intranet en zijn er ook digitale huiswerkopdrachten op DVD's beschikbaar. Ook heeft het IGT&D zelf voorbeeldige feedbacksoftware ontwikkeld om tijd- en plaatsonafhankelijk feedback aan studenten te kunnen geven. Met deze software hebben de studenten de mogelijkheid de uitvoering van hun opdrachten te filmen en kunnen docenten hun commentaar direct op de juiste plek in het filmpje monteren. Docenten en studenten zijn hiermee zeer tevreden.

Schrijftolken schaffen hun eigen speciale toetsenbord aan (Veyboard of Velotype), waarmee ze ook thuis kunnen oefenen in snelheid.

In de mediatheek is een basiscollectie boeken en tijdschriften voor de opleiding. Daarnaast heeft de lector Dovenstudies een eigen 'bibliotheek' met naslagwerken aangelegd. Studenten en docenten kunnen tevens gratis materiaal lenen bij de universiteitsbibliotheek.

Voor dove en slechthorende studenten én docenten zijn er tolken beschikbaar voor situaties waarin zij te maken krijgen met mensen die geen gebarentaal beheersen, zoals bij lessen, lezingen, vergaderingen en andere (hogeschool)activiteiten.

Zoals al onder het kopje 'Personeel' is beschreven, beheersen medewerkers bij het IGT&D zelf NGT op minimaal A2-niveau.

Daarnaast zijn ten behoeve van de dove en slechthorende studenten en docenten de gangen en lokalen van de twee etages van het IGT&D voorzien van visueel brandalarm.

De informatievoorziening die via de digitale studentinformatiesystemen Osiris en Sharepoint beschikbaar is voor docenten en studenten, is naar wens.

Weging en Oordeel:

bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende

Associate degree Schrijftolk (voltijd) - voldoende

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding wordt verzorgd door een sterk inhoudelijk gericht team. De docenten zijn vakbekwaam en tonen een grote gedrevenheid. Met elkaar zorgen de docenten voor een samenhangend programma. Zowel het generieke programma als het opleidingsspecifieke programma stelt de studenten voldoende in staat de vereiste kennis, (beroeps)vaardigheden en (beroeps)attitude te verwerven.

De state-of-the art voorzieningen maken het mogelijk, dat de studenten veel gelegenheid krijgen hun taal- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen.

Met de zogenaamde 'onderdompelingsweken' zorgt de opleiding er goed voor dat studenten zo snel mogelijk vertrouwd raken met de Nederlandse Gebarentaal.

Structurele aandacht voor regionale varianten en het aanbieden van het lexicon van deze varianten, vindt het auditteam aanbevelenswaardig.

Met de aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en het laten uitvoeren van praktijkgericht onderzoek in de bacheloropleiding en met het opstellen van de ERK-NGT niveaus en het invoeren van NGT-assessments om nauwkeuriger het niveau te bepalen van de bachelor en Associate degree studenten, heeft het IGT&D belangrijke verbeterstappen genomen. De leidende rol die de lector speelt binnen dit geheel, acht het auditteam van grote waarde voor de opleiding.

De balans in het programma voor de deeltijdstudenten vraagt nog om aandacht, zo is het auditteam gebleken.

Voor met name de tolken NGT is het belangrijk dat het IGT&D actief werkt aan het garanderen van voldoende stageplaatsen, zodat zij de benodigde 'vliegreun' kunnen maken. Daarnaast is het voor alle studenten en docenten van belang, dat de opleiding gaat focussen op het meer aanbieden van internationaal perspectief.

Met betrekking tot het personeel acht het auditteam het van belang dat het IGT&D de verhouding tussen het aantal dove en horende medewerkers goed blijft monitoren, zodat het voor de opzet en inhoud van de programma's veel gebruik kan maken van het 'moedertaalgevoel' voor NGT van dove collega's en van hun kennis over en ervaring met NGT en het werkveld waarvoor de studenten worden opgeleid.

Zoals uit bovenstaande blijkt, zijn veel aspecten van de onderwijsleeromgeving ruimschoots voldoende of zelfs goed. Maar het auditteam ziet ook nog mogelijkheden voor verbeteringen. Daarmee moet de opleiding nu aan de slag. Er is nu nog veel werk in uitvoering dat het huidige studiejaar zijn beslag zal krijgen. Dat maakt dat het auditteam een ruime 'voldoende' voor standaard 2 voor zowel de bacheloropleiding als de Associate degree het meest op zijn plaats acht.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Het systeem van toetsen en beoordelen

Het IGT&D heeft het 'Kader voor toetsing en beoordeling' van de Faculteit Educatie van de HU als uitgangspunt genomen voor haar eigen toetsbeleid en heeft dit vertaald naar de specifieke situatie van haar opleiding. In het toetskader heeft het IGT&D vastgelegd hoe het vormgeeft aan het toetsen van de kennisbasis, het toetsen van taal- en beroepsvaardigheden en het toetsen van (beroeps)attitude.

De opzet van de toetsen is voor de Associate degree en de bacheloropleiding gelijk. De toetsen dekken cumulatief de volledige kennis, taal- en beroepsvaardigheden en attitude af die studenten nodig hebben om de startkwalificatie als beroepsbeoefenaar te bereiken.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding een adequate mix van toetsvormen gebruikt met o.a. theorietoetsen, praktijktoetsen in het talenpracticum, praktijknabije toetsen in de opnamestudio die vrijwel altijd live worden beoordeeld, presentaties, (stage)verslagen en een digitaal STB-portfolio.

De zogenaamde 'live toetsen' nemen binnen de opleiding een bijzondere plaats in. Studenten Tolk NGT en Schrijftolk (stem)tolken of schrijftolken daarbij voor doven en/of horenden in een praktijksituatie of in een binnenschoolse gesimuleerde situatie en worden beoordeeld op hun tolkvaardigheden en beroepsattitude. Van het tolken in NGT/stemtolken wordt ook een video-opname gemaakt. De studenten Leraar NGT geven een praktijkles NGT of NmG en worden beoordeeld aan de hand van de SBL-competenties.

Het IGT&D start met ingang van 2013-2014 met NGT-assessments bij alle studenten aan de hand van de inmiddels opgestelde ERK-NGT niveaus. In samenwerking met expertise vanuit het Rochester Institute for Technology heeft het IGT&D een gestandaardiseerde tool ontwikkeld waarmee deze gebarentaalvaardigheidsniveaus kunnen worden vastgesteld. Het auditteam verwacht veel van deze assessments.

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het IGT&D veel aandacht besteedt aan het verbeteren en borgen van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Het auditteam verwacht dat met de invoering van de competentiekaarten met gedragsindicatoren op drie niveaus het toetsen en beoordelen nog verder zal verbeteren en transparanter zal worden.

Het IGT&D zorgt o.a. op de volgende wijze voor de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van het toetsen en beoordelen:

- in de moduleboeken/stageboeken heeft de opleiding duidelijk beschreven wat de studenten kunnen verwachten van de vorm, inhoud en de criteria van een toets;
- van elke (binnenschoolse) toets zijn meerdere versies beschikbaar, zodat tijdens tentamenperioden op twee momenten een toets kan worden afgenomen. Veelal is dat een moment voor de voltijd- en een moment voor deeltijdstudenten;
- het IGT&D zorgt voor meer-ogen beleid bij het opstellen en beoordelen van de toetsen. Zo worden alle toetsen door meerdere personen ontwikkeld;

- bij de praktijknabije toetsen (simulaties) is er één beoordelaar aanwezig, die live beoordeelt, waarbij de toets ook op beeld wordt opgenomen. Daarna wordt een steekproef van 20% van deze toetsen (vanaf beeld) beoordeeld door een tweede beoordelaar. Bij een verschil van meer dan een punt op een tienpuntsschaal in de beoordeling van de toets, wordt een derde beoordelaar ingezet. Met het beeldmateriaal is ook een tweede beoordeling mogelijk wanneer de student dit aanvraagt bij de examencommissie. Het auditteam acht dit een heel zorgvuldige manier van werken.
- de praktijktoetsen zijn op dvd opgenomen en dus voor iedere student gelijk. De studenten voeren de opdrachten uit in het talenpracticum c.q. nemen de uitvoering op met de videocamera. De docent beoordeelt vervolgens deze opnamen. Ook hierbij is een second opinion gemakkelijk te realiseren;
- docenten beleggen een intervisiebijeenkomst om de gegeven beoordelingen bij beeldmateriaal met elkaar te bespreken;
- de stagebegeleider vanuit de opleiding en de mentor op de stageplek hebben regelmatig contact over de ontwikkeling van de student. Daarmee voorkomt het IGT&D dat er aan het einde grote discrepantie is in het oordeel over de student;
- de kwaliteit van de toetsen wordt minimaal eenmaal per twee jaar na invoering doorgelicht door de InstituutsExpertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB). (Zie verder onder het kopje 'examencommissie en IETB'.)
- examinatoren van de stages zijn altijd in dienst van het IGT&D;
- in 2011 en 2012 zijn 13 docenten intensief getraind door de coördinator Sign Language Proficiency Interview van het NTID (Rochester) om NGT-assessments af te nemen en het niveau te bepalen. De docenten zullen bij het afnemen van de NGT-assessments gebruik maken van de door het IGT&D ontwikkelde gestandaardiseerde tool. De scholing van docenten in het afnemen van de assessments zal de komende jaren op de rol blijven staan;
- docenten volgden de faculteitsbrede scholing in toetsen en beoordelen of gaan deze komend studiejaar 2013-2014 volgen;
- met de nieuwe feedbacksoftware kan de docent de student direct in de gemaakte opname van de opdracht bijsturen/feedback geven.

Het auditteam heeft ook zelf naar diverse toetsen gekeken. Het auditteam achtte de toetsen van voldoende gewicht en toenemende complexiteit. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de inhoud van de toets aansluit bij de geformuleerde leerdoelen. Ook was de vraagstelling correct. De bijbehorende beoordelingscriteria waren aanwezig, maar behoefden soms nog aanscherping. Dit is een aandachtspunt waar de opleiding al aan werkt.

De examencommissie en de InstituutsExpertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB)

Het IGT&D kent één eigen examencommissie voor de Associate degree, de bachelor- en de masteropleiding. Uit de stukken en het gesprek tijdens de audit is gebleken dat de examencommissie haar onafhankelijke rol goed speelt, zowel naar het management als naar de IETB. De commissie benoemt de examinatoren op basis van hun expertise voor de specifieke onderdelen van het programma en borgt de kwaliteit van de opleiding.

Het IGT&D kent ook een expertgroep IETB, die in opdracht van het management werkt. Het IETB heeft als belangrijkste taak het toetsbeleid uit te werken naar een helder overzicht van toetsen: het (digitale) toetsprogramma.

Daarnaast heeft de IETB de competentiekaarten op drie niveaus voor de bachelor/ twee niveaus voor de Associate degree met toetsbare gedragsindicatoren opgesteld. (Zie daarover ook standaard 2.)

De IETB screent alle tentamens voordat deze bij de studenten worden afgenomen. Daarnaast screent de IETB eenmaal per twee jaar de kwaliteit van de toetsen nadat deze zijn ingevoerd. Docenten kunnen ook feedback vragen aan de IETB over de door hen opgestelde toetsen. Ten tijde van de audit stond een gesprek tussen de IETB en de docenten over de beoordelingskaders van verschillende toetsen hoog op de agenda. Bij sommige toetsuitslagen bleek er een discrepantie te zijn van 1 punt tussen de verschillende beoordelaars.

Het IETB onderzoekt nu met de docenten of dat ligt aan de beoordelingscriteria en/of aan een verschil in interpretatie van het niveau. Aan de hand van de uitkomsten zal het IETB verbetermaatregelen voorstellen.

Voor de examencommissie is de IETB aanspreekpunt voor de toetsing binnen de opleiding. Het auditteam acht de IETB van grote toegevoegde waarde voor de kwaliteitsontwikkeling van de toetsing binnen het IGT&D.

Afstuderen

Leraar/Tolk NGT

Met het vernieuwen van het curriculum heeft de opleiding besloten de eindkwalificaties rondom oordeelsvorming, communicatie en leervaardigheden explicieter dan voorheen te toetsen. Met ingang van 2013-2014 doen studenten Leraar en Tolk NGT daarom binnen het moduleonderdeel 'Afronding' (15 EC) een beroepsgericht onderzoek. Daarover schrijven zij een bachelorscriptie. Voordat de student met het onderzoek start, beslist/beslissen de hogeschoolhoofddocent(en) in hoeverre het onderwerp van de student onderzoekbaar is. Het lectoraat Dovenstudies is hierbij nauw betrokken en zal ook zelf thema's aandragen, waarvoor (groepen) studenten (deel)onderzoek kunnen gaan uitvoeren. Naast een positief oordeel over deze scriptie, is ook het behalen van een aantal praktijkgerichte vakken en een positief oordeel over de laatste praktijkstage en het stageverslag voor de student nodig om het diploma te behalen. De student is geslaagd als hij voor elk onderdeel afzonderlijk minimaal een 5,5 heeft behaald.

Het auditteam acht het toevoegen van het afstudeeronderzoek aan de eindfase van de beide uitstroomvarianten een goede ontwikkeling. De structuur zoals het afstuderen nu is ingericht ziet er adequaat en veelbelovend uit. Hierdoor zal het realiseren van alle beoogde eindkwalificaties nog beter zichtbaar zijn.

Voor studenten die gestart zijn in september 2009 of eerder geldt dat zij hun studie afsluiten met een aantal praktijkgerichte vakken, inclusief de laatste praktijkstage en het stageverslag. Met ingang van 2012-2013 toetst de opleiding een deel van de tolkvaardigheden op de locatie IGT&D. Studenten tolken tijdens het laatste toekentamen een vergadering met één dove persoon op de locatie IGT&D en tijdens de laatste praktijkstagetoets een vergadering met twee dove personen. Hierdoor borgt de opleiding ook de niveaudifferentiatie. Het auditteam acht dit een zorgvuldige werkwijze.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding ook vertegenwoordigers vanuit het werkveld betreft bij de beoordeling van de student. In beginsel vraagt de opleiding altijd de mentor op de stageplek van de student Leraar NGT een advies te geven over de student Leraar NGT en de tolkmentor over de student Tolk NGT.

Schrijftolk

Voor de studenten Schrijftolk geldt dat zij alle vakken met een voldoende moeten hebben afgesloten, inclusief de laatste praktijkstage en het stageverslag. Met het behalen van de toets van de laatste praktijkstage laten zij zien dat zij de vereiste kennis, vaardigheden en beroepsattitude kunnen integreren en daarmee de vereiste eindkwalificaties voor de Associate degree hebben behaald.

Net als bij de opleiding Leraar/Tolk NGT vraagt de opleiding Schrijftolk de mentor een advies te geven over het gerealiseerde niveau van de student.

Gerealiseerd niveau:

De wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de gesprekken met de alumni/werkveldvertegenwoordigers tijdens de audit en uit de reacties die de opleiding zelf formeel en informeel krijgt vanuit het werkveld, is gebleken dat het werkveld tevreden is over de afgestudeerden leraren NGT, tolken NGT en Schrijftolken.

Studenten Leraar NGT worden regelmatig direct na het afronden van de opleiding aangenomen door gerenommeerde instellingen in het werkveld, zoals NSDSK¹⁷, Odion¹⁸, Philadelphia¹⁹, audiologische centra, diverse cluster-2 scholen of zelfstandige ondernemingen zoals 'Gebaar voor Iedereen' en 'Gebaren.nl'.

Studenten Tolk NGT en Schrijftolk kunnen zich als afgestudeerden direct inschrijven bij het kwaliteitsborgende Register Tolken Gebarentaal. Via dit register zijn zij ook gehouden aan bij- en nascholing tolkvaardigheden.

Tijdens de audit is gebleken dat alle studenten tot nu werk hebben gevonden in het werkveld waarvoor zij zijn opgeleid.

Veel tolken NGT gaan aan de slag als ZZP'er. Onder andere via het bemiddelingsbureau Tolknet kunnen zij benaderd worden voor tolkopdrachten door het hele land voor allerlei situaties.

De alumni afgestudeerde tolken meldten tijdens de audit, dat zij na afronding van de studie nog wel routine moeten opbouwen en hun tolkvaardigheden verder moeten ontwikkelen. Zij moeten dus alert zijn op welke opdrachten zij al wel of nog niet aannemen. Het auditteam acht dit ook een punt waarover het IGT&D met de dovengemeenschap goed in contact moet blijven: wat kunnen de doven van net afgestudeerden verwachten. De dovengemeenschap stelt hoge eisen aan de tolken (niveau C1/C2), maar net afgestudeerden moeten ook de kans krijgen het tolken verder onder de knie te krijgen. Daarnaast is er duidelijk behoefte aan een vervolgopleiding of uitgebreidere nascholingsmogelijkheden.

Na afronding van de bacheloropleiding leraar/tolk NGT is het ook mogelijk door te stromen in de masteropleiding Dovenstudies/Leraar NGT. Ook is het mogelijk om aan de Universiteit van Amsterdam de bacheloropleiding Taalwetenschap, speciaal traject Nederlandse Gebarentaal te studeren.

Studenten die de Ad Schrijftolk hebben afgerond, kunnen instromen in het derde studiejaar van de bacheloropleiding uitstroomvariant Tolk NGT.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerd niveau

Om zicht te krijgen op het gerealiseerde niveau heeft het auditteam naar tussenproducten en eindwerk van de studenten van de bacheloropleiding en de Associate degree gekeken. Bij de tussenproducten ging het met name om uitwerking van opdrachten, zoals tolkopdrachten, lessituaties en een literatuurstudie in het derde studiejaar. Deze achtte het auditteam van voldoende niveau.

Het auditteam heeft van de afgestudeerden met het uitstroomvariant Tolk NGT dertien eindwerken bekeken uit 2012 en 2013, van afgestudeerden met het uitstroomvariant Leraar NGT zeven eindwerken uit 2012²⁰ en van afgestudeerden van de Associate degree Schrijftolk vijf eindwerken uit 2012 en 2013. Deze eindwerken bestonden uit stageverslagen, Persoonlijke Leeragenda's (PLA's) en voor de lerarenopleiding ook nog een toetsanalyse.

Tevens heeft het auditteam inzage gehad in de beoordeling die de opleiding deze eindwerken had gegeven en in de beoordeling van de schrijftolkvaardigheden van de Schrijftolk en de beoordeling van tolkvaardigheden van de Tolk NGT aan de hand van de bijbehorende competenties en de beoordeling van de docentvaardigheden van de Leraar NGT aan de hand van de zeven SBL-competenties.

¹⁷ NSDSK: Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind

¹⁸ Odion: biedt ondersteuning aan mensen met een beperking in de regio Noord-Holland – jong, oud, lichamelijk, verstandelijk of auditief beperkt in situaties op school, thuis, op het werk of in de vrije tijd.

¹⁹ Philadelphia: landelijke netwerkorganisatie voor mensen met een verstandelijke handicap die zorg en/of ondersteuning nodig hebben.

²⁰ In 2013 waren er tot de datum van de audit nog geen studenten Leraar NGT afgestudeerd

Leraar/Tolk NGT

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en PLA's van de leraren en tolken NGT voldoende het benodigde hbo-bachelor eindniveau reflecteren. De afgestudeerden hebben daarin aangetoond dat zij een goede basis hebben als startende beroepsbeoefenaar. Studenten stelden zichzelf in hun PLA heldere doelen en gaven veelal een gestructureerd verslag hoe zij tijdens de stage aan deze doelen hadden gewerkt c.q. op welke wijze zij deze doelen hadden behaald.

Het auditteam was onder de indruk van het grote reflectieve vermogen dat de studenten in de verslagen toonden op het eigen denken en handelen. In de verslagen van de studenten Leraar NGT was ook de koppeling tussen eigen praktijk en de theorie terug te lezen. In de verslagen over het opstellen, afnemen van de eigen gemaakte toets NGT en het analyseren van de door hun cursisten gemaakte toets, blijkt eveneens het hbo-bachelor niveau van de leraar NGT. Het auditteam kon zich vinden in het oordeel dat de opleiding de studenten had gegeven.

Zoals bij standaard 2 het programma al is opgemerkt is veel van het werk van de opleiding nog 'in uitvoering'. Het auditteam heeft op dit moment geen twijfel over het hbo-bachelorniveau, maar met het invoeren van de nieuwe afstudeerprocedure in 2013-2014, zal nog een meer stellige uitspraak gedaan kunnen worden over het realiseren van alle eindkwalificaties.

Schrijftolk

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en de PLA's van de schrijftolken het niveau van de Associate degree voldoende reflecteren. De afgestudeerden hebben aangetoond dat zij een goede basis hebben als startend schrijftolk. Ook de schrijftolken toonden een groot reflectief vermogen op het eigen denken en handelen in de eindwerkstukken. Het auditteam kon zich vinden in het oordeel dat de opleiding de studenten had gegeven.

Weging en Oordeel

bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende **Associate degree Schrijftolk (voltijd) - voldoende**

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsen en beoordelen van de studenten. De opleiding besteedt ook veel aandacht aan het verbeteren en borgen van de kwaliteit hiervan.

Bij het toetsen gebruikt de opleiding een adequate mix van toetsen.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig het vier-ogenprincipe hanteert, zowel bij het opstellen van de toetsen als bij het beoordelen.

De examencommissie en de IETB spelen een belangrijke rol in het borgen van de kwaliteit van de opleiding respectievelijk de kwaliteit van de toetsing en het beoordelen.

Gerealiseerd niveau Leraar/Tolk NGT:

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en PLA's van de leraren en tolken NGT voldoende het benodigde hbo-bachelor eindniveau reflecteren.

Met het invoeren van de nieuwe afstudeerprocedure in 2013-2014, zal nog een meer stellige uitspraak gedaan kunnen worden over het realiseren van alle eindkwalificaties.

Het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerde tolken en leraren NGT, gezien de beschikbare vier jaar studieduur. Dat tolkstudenten idealiter NGT op een hoger niveau moeten beheersen voor zij het werkveld betreden, lijkt een door veel partijen gedeeld gevoel te zijn.

Gerealiseerd niveau Schrijftolk:

Het auditteam is van oordeel dat de stageverslagen en de PLA's van de schrijftolken het niveau van de Associate degree voldoende reflecteren.

Het werkveld is ook tevreden over het niveau van de afgestudeerde schrijftolken.

Het auditteam beoordeelt zowel het toetsen en beoordelen als het gerealiseerd eindniveau als voldoende en komt daarom tot het oordeel voldoende voor standaard 3 voor zowel de bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT als de Associate degree Schrijftolk.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Associate degree Schrijftolk

Het auditteam beoordeelt standaard 1 voor de opleiding met een 'goed'.

Voor standaard 2 verdient de opleiding zeker een 'voldoende'. De gedreven en vakbekwame docenten bieden een samenhangend programma, dat de studenten de mogelijkheid biedt de vereiste kennis, beroepsvaardigheden en beroepsattitude te ontwikkelen. De voorzieningen waar de opleiding over beschikt dragen daar in grote mate eveneens toe bij.

Standaard 3 beoordeelt het auditteam eveneens met een 'voldoende'. Het toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier en de studenten hebben aan het einde van de opleiding in de eindvakken, de Persoonlijke Leeragenda, de stage en het stageverslag aangetoond dat zij over de vereiste eindkwalificaties beschikken. Het werkveld is tevreden over de afgestudeerde schrijftolken.

Het auditteam is op grond hiervan van oordeel, dat de Associate degree Schrijftolk als algemeen eindoordeel een 'voldoende' verdient.

Bachelor Leraar/Tolk NGT

Het auditteam beoordeelt standaard 1 voor de opleiding met een 'goed'.

Voor standaard 2 verdient de opleiding zeker een 'voldoende'. De gedreven en vakbekwame docenten bieden een samenhangend programma, dat zowel de studenten Leraar NGT (voltijd en deeltijd) als de Tolk NGT (voltijd en deeltijd) de mogelijkheid biedt de vereiste kennis, beroepsvaardigheden en beroepsattitude te ontwikkelen. De voorzieningen waar de opleiding over beschikt dragen daar in grote mate eveneens toe bij.

Standaard 3 beoordeelt het auditteam eveneens met een 'voldoende'. Het toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier en de studenten hebben aan het einde van de opleiding in de eindvakken, de Persoonlijke Leeragenda, de stage en het stageverslag aangetoond dat zij over de vereiste eindkwalificaties beschikken. Het werkveld is tevreden over de afgestudeerde Leraren NGT en tolken NGT, gezien de beperkte duur van de opleiding.

Het auditteam is op grond hiervan van oordeel, dat de hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT als algemeen eindoordeel een 'voldoende' verdient.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditteam beveelt de opleiding aan structureel aandacht te besteden aan regionale varianten van de Nederlandse gebarentaal en ook het lexicon van deze varianten NGT in de lessen aan te bieden. Omdat een bruikbaar lexicon waarin deze varianten zijn op te zoeken, nog niet voorhanden is bij het Nederlands Gebarencentrum, beveelt het auditteam het IGT&D aan hierop actie te ondernemen. Daarmee zorgt ze ervoor dat met name de tolkstudenten na afronding van de studie al direct beter geëquipeerd zijn voor het tolken in alle regio's van Nederland.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan nog eens te kijken naar de aandacht voor Nederlands in het programma en niet in het midden te laten wanneer/hoe/door wie geconstateerd wordt dat het ergens in de studie met studenten niet goed gaat. De opleiding zou bij aanvang van de studie de studenten kunnen toetsen op de beheersing van het Nederlands en daar waar nodig studenten een gerichte cursus aan kunnen bieden. Het auditteam zegt dit ook naar aanleiding van hetgeen zij heeft gehoord van de Commissie Permanente Educatie van het Register Tolk Gebarentaal (RTG) waar schrijftolken hebben gemeld, dat zij behoefte hebben aan nascholing Nederlands.
- Het auditteam geeft de opleiding ter overweging mee te onderzoeken of zij C2 als aanvullende ingangseis zou mogen stellen voor alle studenten van de bacheloropleiding en het Associate degree programma. Een andere optie kan zijn, beheersing op C2 niveau te eisen aan het einde van de propedeuse.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan het programma voor de deeltijdstudenten meer toe te spitsen op de specifieke doelgroep en op zoek te gaan naar een andere balans tussen de verschillende modules, waaronder lessen NGT en STB.
- Het auditteam beveelt het IGT&D aan aansluiting te zoeken bij andere lerarenopleidingen en andere type tolkopleidingen en kennis over de opzet en inhoud van deze opleidingen te delen.
- Het auditteam heeft geconstateerd dat het aantal uren dat studenten van de verschillende varianten besteden aan hun studie sterk uiteen loopt. Het auditteam beveelt de opleiding aan in kaart te brengen wat de gemiddelde studielast is in de verschillende leerjaren van de verschillende varianten, zodat zij daar waar nodig/gewenst is bij kan sturen.
- Het auditteam beveelt het IGT&D aan de verhouding tussen het aantal dove en horende medewerkers goed te blijven monitoren. Het is belangrijk dat het instituut gebruik maakt van het 'moedertaal-gevoel' van doven. Dit kan van grote toegevoegde waarde zijn bij de opzet en het aanbod van het NGT-curriculum. Het auditteam geeft het IGT&D mee het selectie criterium 'bij gelijke geschiktheid' te wijzigen in 'positieve discriminatie' wanneer zich dove medewerkers bij de opleiding aandienen.
- Met name de tolkstudenten ervaren dat een vierjarige opleiding kort is. Er is met andere woorden behoefte aan een post-hbo opleiding op het gebied van tolken NGT of aan uitgebreidere nascholingsmogelijkheden, waarin taal- en tolkvaardigheden verder kunnen worden ontwikkeld. Het auditteam beveelt de opleiding aan, op deze behoefte in te spelen.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen Associate degree Schrijftolk voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties

Eindkwalificaties Leraar NGT

- A. de student heeft kennis van groepsprocessen binnen het vakgebied leraar NGT en in het bijzonder van de communicatie van en met leerlingen/studenten met een auditieve beperking.
- B. de student heeft op bachelorniveau kennis en vaardigheden van het Nederlands, NGT en NmG en inzicht in pedagogiek en de eerste- en tweedetaalverwerving van de NGT.
- C. de student heeft op bachelorniveau kennis van en inzicht in onderwijskundige en vakdidactische processen.
- D. de student heeft organisatorische kennis en vaardigheden om het beroep als leraar NGT goed uit te voeren.
- E. de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om op een professionele wijze samen werken met collega's binnen de onderwijssituatie.
- F. de student bezit voldoende kennis over de doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen hij werkt.
- G. de student past de opgedane pedagogische kennis en inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep en zorgt voor een krachtige leeromgeving, afgestemd op zijn doelgroep.
- H. de student past de opgedane onderwijskundige en didactische kennis en inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep.
- I. de student past organisatorische kennis en vaardigheden toe in de onderwijssituatie op een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte wijze.
- J. de student kan gegevens verzamelen en interpreteren op basis waarvan hij zijn oordeel in een professionele context vormt; hij reflecteert hierbij op zijn eigen houding en gedrag binnen de professionele context.
- K. de student kan op een verantwoordelijke, collegiale en oplossingsgerichte wijze communiceren met zijn collega leraren NGT die als specialist aangemerkt kunnen worden.
- L. de student kan op een verantwoordelijke en oplossingsgerichte wijze communiceren met personen die (indirect) betrokken zijn bij het onderwijsproces.
- M. de student is in staat zijn eigen professionele ontwikkeling te monitoren en hij is voortdurend bezig zijn opvattingen over het lesgeven in zijn vak en zijn bekwaamheid als leraar NGT te actualiseren, zodat hij een vervolgtraject op masterniveau aan kan gaan.

Eindkwalificaties Tolk NGT

- A. de student heeft kennis van het vakgebied tolk NGT en inzicht in groepsprocessen en communicatie.
- B. de student heeft op bachelorniveau kennis van en vaardigheden in het Nederlands, NGT en NmG en van het tolkproces.
- C. de student heeft organisatorische kennis en vaardigheden om de tolkopdracht goed uit te voeren.
- D. de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om op een professionele wijze samen te werken met collega's en zo een substantiële bijdrage te leveren aan een goede tolsituatie .
- E. de student bezit voldoende kennis over de doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen hij werkt.
- F. de student past de opgedane kennis en het inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep.

- G. de student past organisatorische kennis en vaardigheden toe in zijn tolkopdracht op een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte wijze.
- H. de student kan gegevens verzamelen en interpreteren op basis waarvan hij zijn oordeel in een professionele context vormt; hij reflecteert hierbij op zijn eigen houding en gedrag binnen de professionele context.
- I. de student kan op een verantwoordelijke, collegiale en oplossingsgerichte wijze communiceren met zijn collega tolken NGT die als specialist aangemerkt kunnen worden.
- J. de student kan op een verantwoordelijke en oplossingsgerichte wijze communiceren met personen die (indirect) betrokken zijn bij het tolkproces.
- K. de student is in staat zijn eigen professionele ontwikkeling te monitoren en hij is voortdurend bezig zijn opvattingen over het tolken en zijn bekwaamheid als tolk NGT te actualiseren zodat hij een vervolgtraject op masterniveau aan kan gaan.
- L. De student kan reflecteren op zijn eigen (beroeps)houding en gedrag.

Eindkwalificaties Associate degree Schrijftolk

- A. de student heeft kennis en inzicht van groepsprocessen en communicatie
- B. de student heeft kennis van het Nederlands en de vaardigheid van het translitereren om communicatie tot stand te brengen
- C. de student heeft kennis en vaardigheden om de tolkopdracht goed uit te voeren
- D. de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om een substantiële bijdrage te leveren aan tolksituaties
- E. de student bezit voldoende kennis over de doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen hij werkt
- F. de student past de opgedane kennis en inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep
- G. de student past Organisatorische kennis en vaardigheden toe in zijn tolkopdracht op een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte wijze
- H. de student kan reflecteren op eigen (professionele) houding en gedrag
- I. de student beschikt over een verantwoordelijke en collegiale attitude ten opzichte van zijn collega schrijftolken
- J. de student kan samenwerken met personen die (indirect) betrokken zijn bij het tolkproces
- K. de student neemt zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen professionele ontwikkeling en hij is voortdurend bezig zijn opvattingen over het tolken en zijn bekwaamheid als schrijftolk bij te stellen

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Leraar NGT

Propedeusejaar Leraar NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT A (10) OGTDB-NGTAL-11	NGT B (5) OGTDB-NGTBL-11	NGT C (10) OGTDB-NGTCL-11	NGT D (5) OGTDB-NGTDL-11
Dovenstudies 1 (5) OGTDB-DOVST1L-10	Onderwijskunde/ Didactiek A (5) OGTDB-OKDIDA-10	Tekstanalyse Nederlands/NGT (5) OGTDB-TANLNGT-10	Sociaal bewustzijn (5) OGTDB-SOCBEWL-10
			Taalkunde 1 (5) OGTDB-TLK1L-10
SLB (5) OGTDB-SLB1L-10			
Totaal (60)			

Tweede studiejaar Leraar NGT

riode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT E (5) OGTDB-NGTEL-11	NGT F (5) OGTDB-NGTFL-11	NGT G (10) OGTDB-NGTGL-11	NGT H (5) OGTDB-NGTHL-11
Onderwijskunde/Didactiek B (10) OGTDB-OKDIDB-11		Dovenstudies 2 (10) OGTDB-DOVST2L-11	
Taalkunde 2 (10) OGTDB-TLK2L-11			
SLB (5) OGTDB-SLB2L-12			
Totaal (60)			

Derde studiejaar Leraar NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
Profileringsruimte (30)		(G)NGT//Didactiek (10) OGTDB-NGTDID-12	
		Onderwijskunde/ Didactiek C (5) OGTDB-OKDIDC-12	Taalkunde 3 (5) OGTDB-TLK3 -12
		Stage A (5) OSGTB-STAL -12	
SLB (5) OSGTB-SLB3L-12			
Totaal (60)			

Vierde studiejaar Leraar NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT I-L (5)	NmG (5)		
Intercultureel onderwijs/ Tweedetaal-onderwijs (5)	Onderwijskunde/ Didactiek D (5)		
Stage B (10)		Stage B (10)	
SLB (5)			
Totaal (60)			

Tolk NGT

Propedeusejaar Tolk NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT A (10) OGTDB-NGTAT-11	NGT B (5) OGTDB-NGTBT-11	NGT C (10) OGTDB-NGTCT-11	NGT D (5) OGTDB-NGTDT-11
Dovenstudies 1 (5) OGTDB-DOVST1T-10	Tolkvaardigheden 1 (5) OGTDB-TV1-10	Tolkvaardigheden 2 (5) OGTDB-TV2-10	Sociaal bewustzijn (5) OGTDB-SOCBEWT-10
			Taalkunde 1 (5) OGTDB-TLK1T-10
SLB (5) OGTDB-SLB1T-10			
Totaal (60)			

Tweede studiejaar Tolk NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT E (5) OGTDB-NGTET-11	NGT F (5) OGTDB-NGTFT-11	NGT G (10) OGTDB-NGTGT-11	NGT H (5) OGTDB-NGHT-11
	Tolkvaardigheden 3 (5) OGTDB-TV3-12		Tolkvaardigheden 4 (5) OGTDB-TV4-11
Taalkunde 2 (10) OGTDB-TLK2T-11		Dovenstudies 2 (10) OGTDB-DOVST2T-11	
SLB (5) OGTDB-SLB2T-12			
Totaal (60)			

Derde studiejaar Tolk NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
Profileringsruimte (30)		NGT I-T (10) OSGTB-NGTIT-12	
		Tolkvaardigheden 5 (5) OSGTB-TV5-12	Tolkvaardigheden 6 (5) OSGTB-TV6-12
		Stage A (5) OSGTB-STAT-12	
SLB (5) OSGTB-SLB3T-12			
Totaal (60)			

Vierde studiejaar Tolk NGT

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT J-T (10)		Afronding (15)	
Tolkvaardigheden 7 (10)			
Stage B (20)			
SLB (5)			
Totaal (60)			

Associate degree Schrijftolk

Propedeusejaar AD Schrijftolk

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT A (10) OGTDA-NGTAST-11		NGT B (5) OGTDA-NGTBST-11	NGT C-ST1 (5) OGTDA-NGTCST-11
Schrijftolkvaardig heden 0 (5) OGTDA-STV0-12	Schrijftolkvaardig heden 1 (5) OGTDA-STV1-10	Schrijftolkvaardig heden 2 (5) OGTDA-STV2-10	Schrijftolkvaardig heden 3 (5) OGTDA-STV3-10
Dovenstudies 1 (5) OGTDA-DOVST1-			Sociaal bewustzijn (5) OGTDA-SOCBEWST-10
		Taalkunde 1 (5) OGTDA-TLK1ST-10	
SLB (5) OGTDA-SLB1ST-10			
Totaal (60)			

Tweede studiejaar Schrijftolk

Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
NGT C-ST2 (5) OGTDA-NGTC2ST-11	NGT D (5) OGTDA-NGTDST-11	NmG (5) OGTDA-NMGST-11	
Schrijftolkvaardigheden 4 (5) OGTDA-STV4-11	Schrijftolkvaardigheden 5 (5) OGTDA-STV5-11		Schrijftolkvaardigheden 6 (5) OGTDA-STV6-11
Stage A (10) OGTDA-STAGAST-12		Stage B (5) OGTDA-STAGBST-12	
		Dovenstudies 2 (10) OGTDA-DOVST2-11	
SLB (5) OGTDA-SLB2ST-12			
Totaal 60			

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Hogeschool Utrecht bacheloropleiding Leraar/tolk NGT- Associate degree Schrijftolk
Varianten: bachelor voltijd en deeltijd en Ad voltijd

Locatie: Utrecht – Padualaan 97

Datum: 11 september 2013

Tijd	Gesprekspartners (incl. namen en functies)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
07.45 – 08.00	Inloop & ontvangst auditteam		
08.00 – 09.00	Intern overleg auditteam		
09.00 – 10.00	Management Kennismaking MT en vaststellen agenda	Henny van der Neut Hans Post Dirk van der Veen	eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie -
10.00 – 10.15	Pauze		Interne terugkoppeling
10.15 – 11.15	Docenten ad en bachelor Samenhangende onderwijsleeromgeving	Eveline Boers (docent NGT, slb) Annieck van der Broek (docent NGT) Mariken van Bergen (docent Onderwijskunde, stage Leraren NGT) Pieter Bodbijn (docent Tolkvaardigheden, stage tolken NGT, slb) Maartje Sleiffer (docent Tolkvaardigheden, stage tolken NGT) Willem Terpstra (docent Tolkvaardigheden) Irma Bosman (docent Doofblindheid, stagecoördinatie, slb) Esther de Nobel (docent Taalkunde, slb) Petra Achterberg (stage Schrijftolken).	- inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidings specifieke voorzieningen <i>(met focus op de aandachtspunten vanuit de documentenanalyse. In het gesprek gaat het ook om wie de docent zelf is, hoe hij het programma uitvoert, welke contacten hij heeft met het (internationale) werkveld en vakgenoten)</i>
11.15 – 11.30	Pauze		
11.30 – 12.30	Studenten, o.a vanuit de opleidingscommissie	Renée van Bussel (tolk en leraar NGT, jaar 2); Marieke Heida (schrijftolk, jaar 2); Karin Vinke (tolk NGT jaar 3); Nelleke Haaijer (tolk en leraar NGT jaar 3); Martha Mojjet (tolk NGT jaar 3); Jesper Lamme (tolk NGT, jaar 4); Jeffrey Boekestijn (tolk NGT, jaar 4); Michiel Bouw (leraar NGT jaar 4); Lydia Postma (GOC, voorzitter, tolk NGT jaar 5) Dianne Oorburg (GOC, tolk NGT jaar 3); Peter Hagel (GOC, leraar NGT jaar 4); Milou Hommes (GOC, schrijftolk/tolk NGT instroom jaar 3).	kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidings specifieke voorzieningen – eigen producten

Tijd	Gesprekspartners (incl. namen en functies)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
12.30 – 13.00	Lunch auditteam		Interne terugkoppeling
13.00 – 13.45	Spreekuur docenten/studenten		
	Rondleiding opleidings specifieke voorzieningen + inzien materiaal		
13.45 – 14.15	Lesbezoek (2x 15 minuten)	13.45 uur Dovenstudies 1 (lokaal 1001, auditorium); docent Tony Bloem 14.00 uur NGT A, (lokaal 3001); docent Andrea Heimenberg	
14.15 – 14.45	Praktijkgericht onderzoek/lectoraat	Bepie van den Bogaerde, lector Annemiek Hammer, HDD	onderzoek doen – lectoraat en kenniskring (indien van toepassing)
14.45 – 15.00	Pauze		
15.00 – 15.45	Examencommissie/toetsexpert groep (IETB)	Jan Nijen Twilhaar, voorzitter ex.cie Adde Woest Yfke van der Woude Esther de Nobel Annemiek Hammer, voorzitter IETB Harrie Scholtmeier Mariken van Bergen Lieke Kielstra	Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing en beoordeling- – feitelijk uitvoering - <i>(met focus op de aandachtspunten vanuit de documentenanalyse)</i>
15.45 – 16.00	Pauze		Interne terugkoppeling
16.00 – 16.45	Werkveldvertegenwoordiging / Alumni	Markel Gremmen (NBTG) Mirjam Stolk (NBTG) Kimberly Hendrix (VLLT-NGT) Jannie Breij (lid NSV, schrijftolk) Inge de Waal (lid NSV, schrijftolk) Arthur Massoeurs (tolk NGT) Suzanne Middellie (tolk NGT) Hilbert Vlasveld (tolk NGT) Myrthe van Winzum (leraar NGT) Senna Houben (leraar NGT)	<u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent – niveau <u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
16.45 – 17.00	Auditteam		<u>Interne terugkoppeling pending issues</u> <u>Inzien materiaal</u>
17.00 – 17.15	Pending issues		
	<i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i> Inzien materiaal		
17.15 – 18.15	Auditteam		<u>Interne terugkoppeling bepaling beoordeling</u>
18.15	Terugkoppeling		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende Associate degree voltijd en bacheloropleiding voltijd en deeltijd is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding. De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam at random een college en een practicum bezocht.

Het oordeel van het auditteam vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
 - Management- en coördinatiestructuur IGT&D
 - Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties / Schematisch programmaoverzicht.
 - Studiegids bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal 2012-2013 en 2013-2014 met inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
 - Studiegids Associate Degree Schrijftolk 2012-2013 en 2013-2014 met inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten
 - Stageboeken bachelor en Associate degree
 - Onderwijs- en examenregeling – OER.
 - Overzicht van het ingezette personeel + CV's
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
 - Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
 - Lijst met deelnemers IGT&D aan overlegorganen nationaal en internationaal
 - Lijst deelnemers aan nationale en internationale conferenties
 - Overzicht van geformaliseerde werkveldcontacten IGT&D
 - Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
 - Verslagen overleg in relevante commissies / organen
 - Documentatie over student- en docenttevredenheid
 - Verslagen van werkbezoek aan NITD
 - Verslagen van werkbezoek externe deskundigen aan IGT&D
 - Diverse (beleids)notities over de onderzoek
 - Beleidskader toetsing en beoordeling (Ba-Ad) 2011-2014
 - Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
 - Handboeken en overig studiemateriaal.
 - Scholingsplan 2011, professionalisering en kwaliteitsverbetering van het docententeam
 - Voorzieningenplan of soortgelijk(e) document(en);
 - Jaarverslag kwaliteitszorg
 - Door het panel te bepalen representatieve selectie van 20 eindwerkstukken van de afgelopen twee jaar van de bacheloropleiding en 5 eindwerkstukken van de Associate degree met beoordelingscriteria en normering.
- Overzicht van de eindwerkstukken op studentnummer:

Schrijftolk

1585064
1536550
1593613
1568083
1573218

Tolk NGT

1545649
1546902
1173641
1549110
1553608
1574086
1541032
1566107
1555831
1559904
1569262
1528916
1572185

Leraar NGT:

1548785
1558208
1511349
1559071
1519012
1552761
1521936

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
voorzitter drs. W.G. van Raaijen	X					
werkveld- / vakdeskundige dr. O.A. Crasborn		X	X	X	X	
vakdeskundige drs. G.J. van Setten		X		X	X	
studentlid K. Buts						X
secretaris G.C. Versluis						

Op 12 augustus 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel hbo-bachelor Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal en Associate degree Schrijftolk, nr# 01951- Hogeschool Utrecht/Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Van Raaijen is senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 treedt hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs, waaronder bij een flink aantal lerarenopleidingen.
2	De heer Crasborn is verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen (RU) waar hij optreedt als docent en onderzoek uitvoert naar gebarentalen. Daarnaast werkt Crasborn als freelance tolk Nederlandse Gebarentaal.
3	De heer Van Setten was tot 2010 directeur van de lerarenopleidingen van de HvA en verrichtte tot augustus 2013 werkzaamheden ten behoeve van de ADEF (landelijk overleg Algemene Directeuren Educatieve Faculteiten) en de Vereniging van Hogescholen (voorheen HBO-Raad).
4	Mevrouw Buts studeert sinds september 2010 Taalwetenschappen met specialisatie gebarentaalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam

Secretaris/Coördinator

Mevrouw G.C. Versluis

Gecertificeerd d.d. november 2010.

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer drs. W.G. van Raaijen

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Leraar/tolk Nederlandse Gebarentaal

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 3 juli 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer dr. O.A. Crasborn

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Leraar / tolk Nederlandse Gebarentaal

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Londen, V.K.

Datum: 10 juli 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer G.J. van Setten

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Leraar / tolk Nederlandse Gebarentaal

aangevraagd door de instelling:

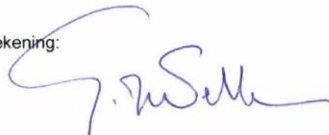
Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Bloemendaal

Datum: 10/07/2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

K. Buts

is als studentlid gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Leraar / tolk Nederlandse Gebarentaal

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Amsterdam

Datum:

3-7-'13

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw G.C. Versluis

is als secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Leraar/tolk Nederlandse Gebarentaal

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Datum:

Den Haag

3 juni 2013

Handtekening:

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl